

IN BEWEGING

SANQUIN IN BEWEGING

Sanquin verzorgt op not-for-profit basis de bloedvoorziening in Nederland. Hierbij voldoet de organisatie aan de hoogste eisen van kwaliteit, veiligheid en doelmatigheid. Sanquin is een kenniscentrum op het gebied van bloed en verricht wetenschappelijk onderzoek op de terreinen van transfusiegeneskunde en immunologie. Die kennis wordt toegepast bij de ontwikkeling en productie van een scala aan farmaceutische producten en diagnostische diensten.

Bekijk hier het volledige online
Sanquin Jaarverslag 2013

Sanquin Bloedvoorziening

Plesmanlaan 125
1066 CX Amsterdam
Postbus 9892
1006 AN Amsterdam
Telefoon 020 - 512 30 00
Fax 020 - 512 33 03

www.sanquin.nl

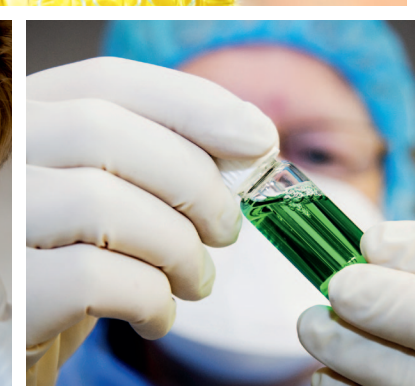
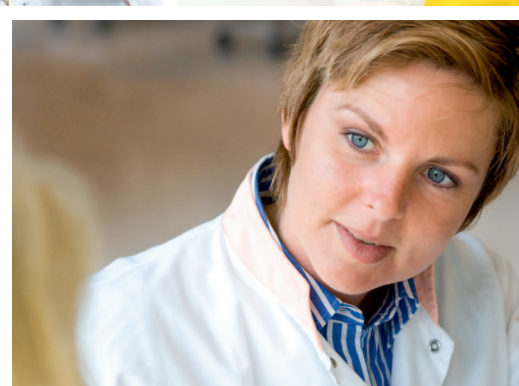
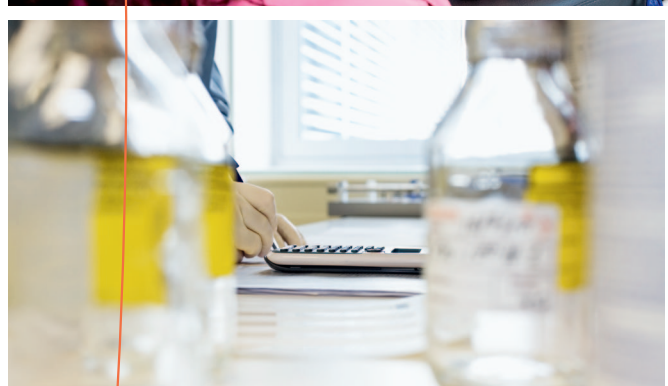
JAARVERSLAG 2013

Bloed is leven

Sanquin Bloedvoorziening

JAARVERSLAG 2013

Missie

Sanquin is een kennisgedreven not-for-profit organisatie die levensreddende producten levert en zich richt op behoeftes in de zorg. Door wetenschappelijk onderzoek zoeken en vinden wij nieuwe oplossingen voor medische problemen op het gebied van de transfusiegeneskunde, hematologie en immunologie.

Visie

Sanquin levert optimale oplossingen voor patiënten, op het gebied van therapie en diagnostiek. Bloed is de basis en onze inspiratie, maar we kijken verder dan bloed alleen. We zijn wereldwijd ondernemend met onze expertise op het gebied van transfusie, hematologie en immunologie en dankzij onze eigen productportfolio en productieactiviteiten voor derden.

Sanquin is het 'Netherlands Blood Institute' dat op basis van medische, farmaceutische en wetenschappelijke kennis de bloedvoorziening en transfusiegeneskunde innoveert en verbetert. Hierin hebben we een internationale voortrekkersrol. Sanquin is ambassadeur van vrijwillig, onbetaald bloeddonschap.

We zijn een kenniscentrum waar translationeel onderzoek de brug slaat tussen fundamenteel en klinisch onderzoek, resulterend in innovatie in de gezondheidszorg.

We zijn ons bewust van de brede impact van onze activiteiten en zijn gericht op duurzaamheid, kwaliteit, en betrouwbaarheid.

Strategie

De strategieën van de divisies Plasmaproducten, Bloedbank, Research, Reagents en Diagnostiek kennen een duidelijke focus op innovatie, efficiëntie en organisatie. Deze drie elementen zijn noodzakelijk om onze doelstellingen te bereiken. De corporate strategie ondersteunt de divisiedoelen waarbij structuur en processen worden bewerkt om optimale synergie te bereiken op gebied van kennis, kunde en kosten.

SANQUIN EN 2013

IN 'T KORT

393,4

netto-omzet
in miljoenen euro's

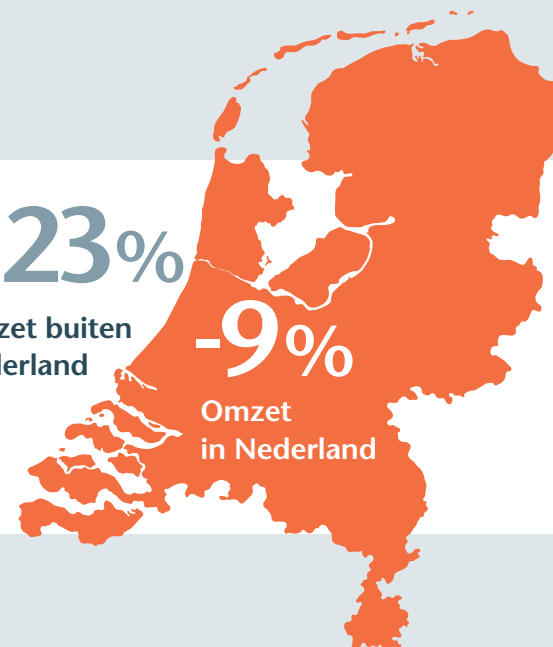

+23%

Omzet buiten
Nederland

-9%

Omzet
in Nederland

19

onderzoekers
verdedigden hun
proefschrift

255

artikelen in internationale
wetenschappelijke
tijdschriften

2.880

totaal aantal
medewerkers
op 31-12-2013

12,8

jaar gemiddelde duur
dienstverband

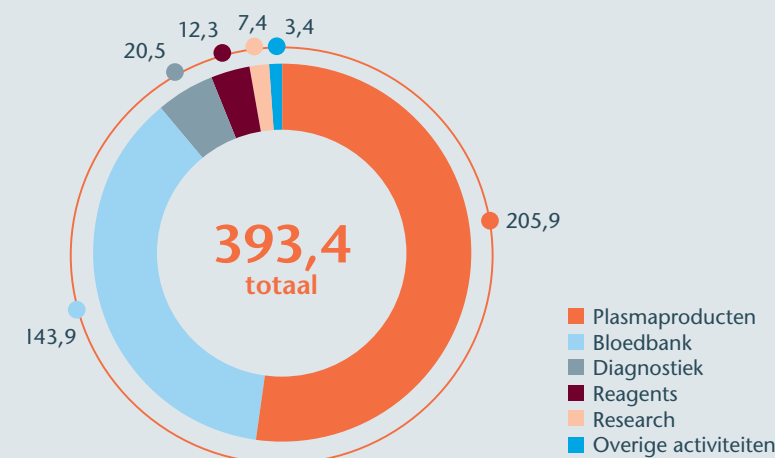
448.488

zakjes rode bloedcellen naar ziekenhuizen
(in donoreenheden)

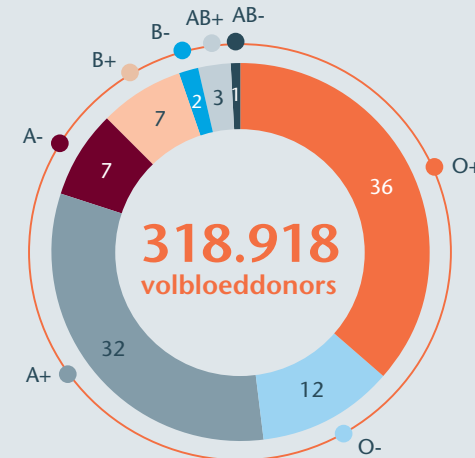
380.289

totale donorbestand

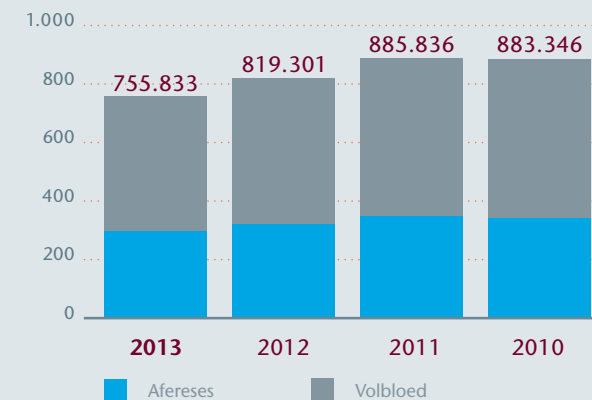
Omzetspecificatie per divisie
in miljoenen euro's

Volbloeddonors per bloedgroep
in %

Aantal donaties

DE BESTE BLOEDVOORZIENING

Nederland heeft een van de veiligste bloedvoorzieningen ter wereld

4

OPLOSSINGEN VOOR PATIËNTEN

Nieuwe producten en diensten dankzij onze alles-onder-één-dak formule

8

ONAFHANKELIJK OPEREREN OP INTERNATIONAAL TERREIN

Zelfvoorziening en groei

14

INVESTEREN IN EEN KLANTGERICHTE ORGANISATIE

Sanquin wordt gemaakt door de mensen die er werken

18

EEN TOEKOMSTVASTE EN FINANCIËEL SOLIDE ORGANISATIE

Verantwoordelijk en zorgvuldig financieel beheer

22

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

32

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

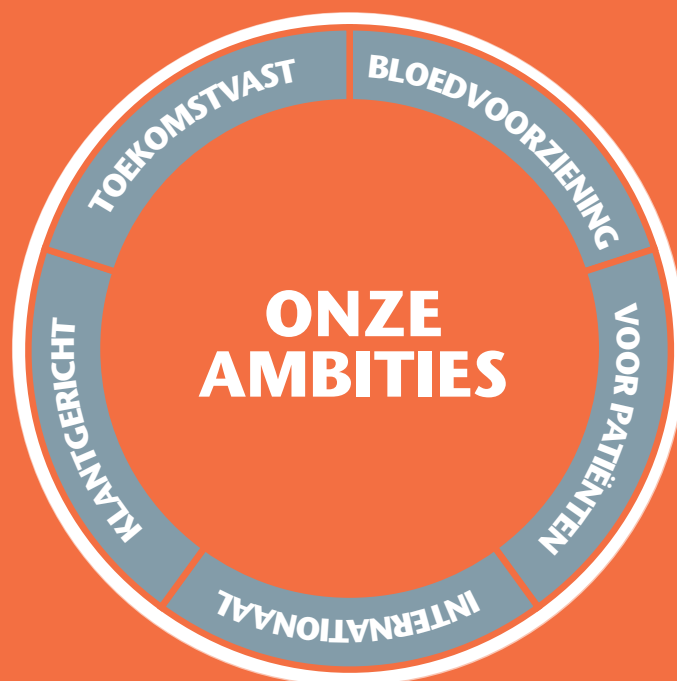
35

JAARREKENING 2013

39

VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

65

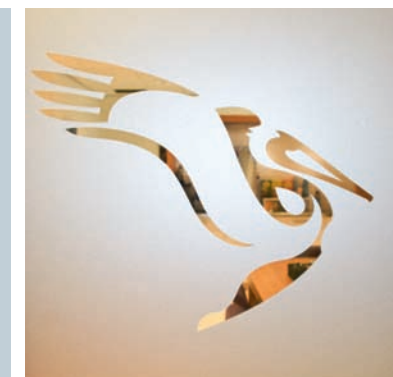

INNOVATIE, DOELMATIGHEID EN COMPLIANCE

In een jaarverslag is het gebruikelijk om terug te kijken op wat geweest is. Natuurlijk doen we dat in deze uitgave, maar we kijken ook vooruit. Het was niet alleen 'business as usual' in 2013. Er zijn veel ontwikkelingen in gang gezet en projecten gestart die van grote invloed zijn op de toekomst van Sanquin en daarmee van patiënten en hun behandelaren.

VOORWOORD

“Op innovatieve wijze
werken aan oplossingen
voor patiënten wereldwijd”

Dat past bij een organisatie die zowel kennisgedreven als maatschappelijk verankerd is. We werken in een internationale, dynamische omgeving, die ons voortdurend stimuleert tot aanpassing van processen, scherpere focus op onze doelen en ontwikkeling van nieuwe producten en diensten.

Het is onze kerntaak om op innovatieve wijze te werken aan oplossingen voor patiënten wereldwijd. Onze unieke 'alles-onder-een-dak-formule' speelt daarbij een belangrijke rol. In 2013 hebben we meerdere stappen genomen om die synergie nog verder te vergroten op het gebied van kennis, kunde en kosten. We hebben onze organisatie ook aandachtig onder de loep genomen, wat heeft geleid tot herformulering van onze missie en visie. De strategie voor de komende jaren is daarop aangepast.

Doelmatigheid is een belangrijk thema voor alle onderdelen van Sanquin. Het reorganisatieproces Bloedbank 2015, in gang gezet bij de Bloedbank om doelmatiger en meer kostenefficiënt te werken, illustreert dat belang. In 2013 is het reorganisatieproces in volle gang. De Bloedbank heeft haar taak – zorgen voor voldoende, kwalitatief goed en veilig bloed – in het verslagjaar wederom uitstekend uitgevoerd. Maar we werden ook geconfronteerd met een verder teruglopend gebruik van bloedproducten door de ziekenhuizen. Dit dwingt ons tot verdere efficiencymaatregelen.

Dat Sanquin goed op koers ligt wat betreft doelmatig werken, bewijst het feit dat de kosten voor de bloedvoorziening in Nederland de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald zijn. In 2011 waren die kosten nog ongeveer 195 miljoen euro, nu is dat circa 165 miljoen euro, een daling van maar liefst 15%. Ook in vergelijking met andere Europese landen regelt Sanquin de bloedvoorziening op een efficiënte en doelmatige manier: Nederland behoort tot de landen met het laagste bloedgebruik per hoofd van de bevolking. De investeringen van Sanquin in wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en advies van transfusieartsen betalen zich uit in een laag gebruik van bloedproducten in Nederland.

Sanquin is een researchgedreven organisatie. Afgelopen jaar zijn diverse grote subsidies toegekend aan onze onderzoeksprojecten. Heel belangrijk, want onderzoekers zijn voor hun werk onder andere afhankelijk van externe financiële ondersteuning. Er zijn veelbelovende onderzoeksprogramma's gestart, waarvan de patiëntenzorg zal profiteren.

Het Xenikos-project bijvoorbeeld, waarbij we samenwerken met een biotechnologisch bedrijf om een weesgeneesmiddel te ontwikkelen tegen graft-versus-host-disease.

Om op efficiënte wijze geneesmiddelen uit plasma te kunnen produceren, is een zeker volume nodig. Het voor Nederlandse patiënten benodigde volume ligt op ongeveer 15% hiervan. Daarom richt Sanquin zich steeds meer op loonfabricage voor derden door middel van langetermijncontracten met buitenlandse partners. De hiervoor benodigde opschaling van de productiefaciliteiten voor plasmafractionering ligt op ongeveer 30 miljoen euro in nieuwe apparatuur, opslagruimte en andere benodigde materialen.

Er was ook een punt van zorg afgelopen jaar. De FDA gaf Sanquin in het najaar een warning letter, omdat de richtlijnen voor kwaliteitsbewaking van geneesmiddelen op sommige punten nog niet voldoende werden nageleefd, ondanks de significante investeringen in de afgelopen jaren. We nemen deze waarschuwing heel serieus en zijn onmiddellijk gestart met een uitgebreid pakket aan acties teneinde de kwaliteitssystemen te laten voldoen aan de FDA-eisen. De afronding van dit Compliance Enhancement Programme is voorzien in 2015.

U leest in dit verslag wat wij afgelopen jaar bereikt hebben, met ruim 2.500 collega's en bijna 400.000 bloeddonors die om niet hun bloed en plasma geven.

Namens de Raad van Bestuur en alle medewerkers van Sanquin, bied ik u hierbij het jaarverslag over 2013 aan.

Aart van Os
Voorzitter Raad van Bestuur

DE BESTE BLOEDVOORZIENING

Nederland heeft een van de veiligste bloedvoorzieningen ter wereld. Maar dat is geen reden om achterover te leunen. We blijven onszelf voortdurend vragen stellen: Wat kunnen we nog verbeteren aan onze producten? Hoe kunnen we efficiënter werken? Zijn bepaalde tests echt nodig of maken ze bloedproducten onnodig duur? En hoe zorgen we ervoor dat patiënten wereldwijd profiteren van onze kennis en ervaring? Daarbij zoeken we samenwerking met anderen: stakeholders in eigen land, maar ook internationale organisaties.

Grootschalig onderzoek bloedplaatjes

In 2013 gaat het Bloedplaatjes Safety Programma van Sanquin van start, een grootschalig onderzoek waarbij gedurende vier jaar 80.000 plaatjestransfusies uit de twintig grootste ziekenhuizen in Nederland worden onderzocht. Gekeken wordt naar de bijwerkingen en de klinische effecten bij de ontvangers, en naar relevante gegevens zoals medicijngebruik bij de donors van de bloedplaatjes. Doel is om meer inzicht te krijgen in de voor- en nadelen van een bloedplaatjestransfusie. Ook zal duidelijk worden welke behandelmethode het meest efficiënt is.

Dalende vraag bloedproducten

De vraag van ziekenhuizen naar erythrocytenconcentraten en andere bloedproducten neemt verder af. Oorzaken zijn onder meer het strikter toepassen van de richtlijnen voor transfusies door ziekenhuizen, verbeterde operatietechnieken waardoor minder bloed nodig is en minder uitval van bloedproducten door verbetering van het voorraadbeheer en de logistiek.

De afnemende vraag betekent voor de Bloedbank een extra bezuinigingsnoodzaak van € 14,8 miljoen, bovenop de besparingen die al in gang waren gezet met het efficiencyprogramma 'Bloedbank 2015'. Efficiencyverhoging en kostenverlaging, ook bij de ondersteunende diensten, moeten samen leiden tot de noodzakelijke besparingen. Maar de Bloedbank ontkomt niet aan het schrappen van formatieplaatsen: in totaal moeten 118 fte's vervallen om de organisatie aan te passen aan de dalende vraag naar bloedproducten in Nederland. Met de vakbonden en de OR is eind 2013 een akkoord bereikt over het sociaal plan.

ISBT-congres Amsterdam

Sanquin heeft in 2013 de eer om, samen met de Nederlandse Vereniging voor Bloedtransfusie, gastheer te zijn van het 23ste regionale congres van de International Society for Blood Transfusion (ISBT) en daarmee invulling te geven aan het wetenschappelijke en educatieve programma.

Van 2 tot 6 juni lopen in de RAI ruim 2.500 deelnemers uit 92 landen rond die zich laten informeren over de nieuwste inzichten en ontwikkelingen op het gebied van onder meer transfusietechnologie, klinisch transfusieonderzoek en cellulaire therapieën.

Eind 2013 wordt Ellen van der Schoot, toonaangevend researcher bij Sanquin en hoogleraar Experimentele Immunohematologie, benoemd tot wetenschappelijk secretaris van de ISBT.

Voorzitterschap European Blood Alliance

In de European Blood Alliance (EBA) werken Europese bloedvoorzieningsorganisaties samen ter verbetering van de bloedvoorziening in Europa. In december 2013 loopt het voorzitterschap van Jeroen de Wit, vicevoorzitter van de Raad van Bestuur van Sanquin, na zes jaar ten einde. In die periode heeft EBA zich ontwikkeld tot een professionele en internationaal gerespecteerde organisatie. Zo behartigt EBA in Brussel de belangen van haar leden bij verschillende EU-instellingen en neemt zij concrete acties om de leden beter te laten presteren. Afzonderlijke bloedvoorzieningsorganisaties hebben veel baat (gehad) bij de adviezen van EBA-experts op het gebied van veiligheid, efficiency en vele andere thema's.

Award voor nieuwe kunststof

De SolVin Award is een prestigieuze prijs binnen de pvc-sector voor technologische en milieubewuste projecten. Sanquin wint in 2013 binnen de categorie Innovatie van deze award de Special Prize voor de nieuwe pvc-folie dat zij ontwikkeld heeft in samenwerking met verschillende leveranciers (BASF, Renolit en Fresenius Kabi). Dankzij dit nieuwe kunststof materiaal voor medische toepassingen, wordt verwacht dat zaksystemen waarin bloedproducten worden afgenomen en bewaard over enkele jaren geen weekmaker DEHP meer hoeven te bevatten.

Geslaagd

In maart van het verslagjaar slagen Sam Uringtho uit Oeganda en Vincent Mtweve uit Tanzania na afronding van hun stage bij Sanquin voor de Master for Management of Transfusion Medicine (MMTM). Deze postdoctorale master is bedoeld voor (potentiële) leidinggevenden van bloedvoorzieningsorganisaties in landen met zich ontwikkelende economieën. De tweejarige studie is opgezet door academisch instituut IDTM, een nauwe samenwerking tussen Sanquin, de Rijksuniversiteit Groningen en het UMCG. De eerste negen modules worden in eigen land gevolgd via e-learning. Daarna komen de studenten naar Nederland voor de resterende vijf modules en een stage van vijf maanden bij diverse afdelingen van Sanquin.

Grenzen aan de veiligheid van bloed

Hoe veilig moet donorbloed zijn? Kunnen bepaalde veiligheidsmaatregelen achterwege blijven, waardoor de prijzen van bloedproducten omlaag kunnen? Promovendus Koen Kramer start in opdracht van Sanquin een filosofisch-ethisch onderzoek naar dit onderwerp. Met dit onderzoek geeft Sanquin uitvoering aan een aanbeveling van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de hoeveelheid veiligheidsmaatregelen tegen het licht te houden. Het onderzoek zal een moreel kader opleveren, dat toegepast wordt bij beslissingen over het invoeren en weglaten van testen.

Sinds 2013 participeert Sanquin bovendien via de European Blood Alliance (EBA) in het internationale project Risk Based Decision Making (RBDM), waarbij wordt gewerkt aan een geïntegreerd risicokader dat toepasbaar is bij belangrijke beleids- en operationele veranderingen in de bloedtransfusiepraktijk. Het kader bestaat onder meer uit het expliciet maken van het proces van risico-management, het aanreiken van in andere werkvelden ontwikkelde methodologie of praktijkervaringen (zoals gezondheidseconomische richtlijnen) en het betrekken van belanghebbenden bij besluitvormingsprocessen. Daarnaast wordt een web portal ontwikkeld om voorbeelden van risicogebaseerde besluitvorming te delen met andere bloedtransfusieorganisaties.

Hemofilie in Indonesië

De behandeling van hemofilie staat in Indonesië nog in de kinderschoenen; Sanquin helpt daarom bij een ontwikkelingsproject om Indonesische patiënten te diagnosticeren, door het verstrekken van diagnostische apparatuur en training van lokaal personeel. In 2013 lukt het bovendien om het geneesmiddel Aafact® geregistreerd te krijgen in dit land, een middel waarbij hemofiliepatiënten zeer bij gebaat zijn.

Europese subsidie donorgeneeskunde

De Europese Unie kent Sanquin in 2013 een subsidie toe om een Europees curriculum op het gebied van donorgeneeskunde te ontwikkelen. Met deze subsidie start Sanquin in oktober 2013 met verschillende Europese partners het driejarig project Donor Health Care, om een Europees e-learning programma te maken voor professionals werkzaam in de donorgeneeskunde.

Samen met de Nederlandse Vereniging voor Donorgeneeskunde (NVDG) en instellingen die zich richten op donors die weefsels en/of organen afstaan, werkt Sanquin al enige jaren aan erkenning van donorgeneeskunde als nieuw medisch vakgebied. Dit vak omvat ook donatie van cellen, weefsels en organen.

Uitbreiding navelstrengbloedbank

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport geeft in 2013 toestemming voor uitbreiding van de navelstrengbloedbank. Deze toestemming is nodig omdat Sanquin de uitbreiding financiert met middelen uit het eigen vermogen van de Bloedbank. Sanquin investeert de komende jaren fors in een verdrievoudiging van het bestand van de navelstrengbloedbank. Met de uitbreiding wil Sanquin zorgen voor een breed bestand aan beschikbare navelstrengbloed stamcellen. Hierdoor kunnen Nederlandse ziekenhuizen sneller en gemakkelijker beschikken over een goede match tussen donor en patiënt. Dat kan levens redden. Daarbij is Nederland met een groter eigen bestand minder afhankelijk van buitenlandse stamcelbanken en in staat om een bijdrage te leveren aan de internationale uitwisseling van stamcelproducten uit navelstrengbloed.

OPLOSSINGEN VOOR PATIËNTEN

Sanquin is een researchgedreven organisatie. Het onderzoek dat wij verrichten, leidt tot concrete oplossingen voor patiënten. Dankzij onze unieke alles-onder-één-dakformule werken verschillende disciplines binnen Sanquin samen om nieuwe producten, behandelmethoden en diensten te ontwikkelen.

Het onderzoek binnen Sanquin is verdeeld in een aantal medische aandachtsgebieden: **anemie, bloeding en stolling, kanker, ontstekings- en vaatziekten en immuundeficiëntie en veroudering**. Resultaten van wetenschappelijk onderzoek worden binnen Sanquin vertaald naar nieuwe producten, behandelmethoden en diensten.

ANEMIE

Hoogleraar Transfusiegeneskunde

De benoeming van Jaap Jan Zwaginga tot hoogleraar Klinische Transfusiegeneskunde aan de Universiteit van Leiden, verstevigt de band tussen Sanquin en deze universiteit. Zwaginga is hematoloog in het Leids Universitair Medisch Centrum. Daarnaast is hij senior onderzoeker bij Sanquin. Hij onderzoekt de effectiviteit en veiligheid van bloedproducten bij transfusies bij een acute bloeding of na chemotherapie. Doel hiervan is om bloedtransfusies beter af te stemmen op de patiënt.

VEL-NEGATIEF

1 op de 5.000
mensen

ANEMIE

Mysterieuze bloedgroep ontrafeld

Onderzoekers van Sanquin ontdekken samen met Engelse, Nijmeegse en Groningse collega's het gen voor een bloedgroep die ruim zestig jaar lang een mysterie is gebleven: de Vel-bloedgroep. Vrijwel alle mensen hebben deze bloedgroep, ongeveer één op de 5.000 mensen is Vel-negatief. Als deze Vel-negatieve mensen een erythrocytentransfusie krijgen, kunnen ze mogelijk antistoffen maken tegen Vel en ernstig ziek worden. Daarna kunnen ze alleen nog erythrocyten van Vel-negatieve donors verdragen en die zijn zeer schaars. Nu de moleculaire achtergrond van Vel in kaart is gebracht, kunnen betrouwbaardere tests ontwikkeld worden om mensen te identificeren die de Vel-bloedgroep niet bezitten

ANEMIE

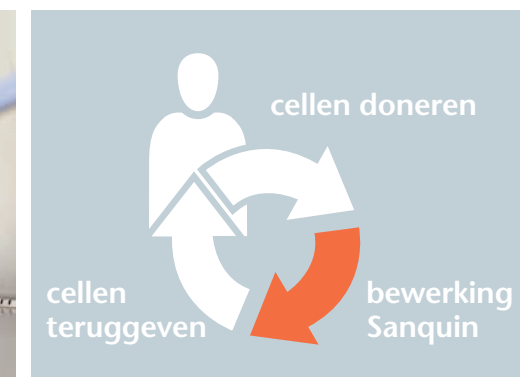
Gekweekt bloed

Een bijzonder project om bloed te kweken uit stamcellen gaat in 2013 van start. Dit kweekbloed is een uitkomst voor patiënten met bijzondere bloedgroepen en patiënten die regelmatig een bloedtransfusie krijgen – bijvoorbeeld wegens chronische bloedarmoede. Deze patiënten kunnen afweerreacties ontwikkelen tegen donorbloed en afhankelijk worden van exact passende combinaties van bloedgroepantigenen. Deze combinaties zijn zeldzaam en niet altijd beschikbaar. Door bloedcellen te kweken uit stamcellen, kan Sanquin 'bloed op maat' leveren, waarbij er minder kans is op afweerreacties.

Sanquin produceerde voor onderzoeksdoeleinden eerder al op kleine schaal erythrocyten uit bloedstamcellen. Dit nieuwe project wordt uitgevoerd op veel grotere schaal, met –over circa twee jaar- toediening van kweekbloed aan meerdere testpersonen. Het project is mede mogelijk dankzij subsidie uit het TAS-programma van ZonMw, de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en innovatie.

ANEMIE**Nieuw product onder eigen label**

In 2013 introduceerde Sanquin de elutiekit. Bij sommige patiënten kunnen er antistoffen vastzitten op de rode bloedcellen. Met de elutiekit 'was' je deze antistoffen van de rode bloedcellen af, zodat ze onderzocht kunnen worden. Dit is bij deze patiënten noodzakelijk om een optimale match voor een bloedtransfusie te vinden en zo transfusiereacties te voorkomen.

BLOEDING EN STOLLING**Onderzoeksprogramma hematologie**

Sanquin krijgt subsidie van de Landsteiner Stichting voor Bloedtransfusie Research voor het nieuwe onderzoeksprogramma Moleculaire en Cellulaire Hematologie, waarbinnen verschillende onderzoeksgroepen van Sanquin samenwerken. Binnen dit programma worden projecten uitgevoerd die allemaal gericht zijn op het verbeteren van de eigenschappen van cellen en plasma-eiwitten, voor de behandeling van patiënten. Met behulp van state-of-the-art technologie worden de mechanismen van biologische processen op moleculair niveau onderzocht. Sanquin onderstreept met dit onderzoeksprogramma haar positie als leidend onderzoeksinstituut op het gebied van transfusie-geneeskunde, celbiologie, immunologie en hemostase.

BLOEDING EN STOLLING**Omniplasma**

In het verslagjaar treft Sanquin veel logistieke voorbereidingen om het nieuwe plasmaproduct Omniplasma te leveren aan ziekenhuizen. Dit plasma wordt gemaakt uit gepooled afereseplasma van Nederlandse donors. Het is virus-geïnactiveerd en heeft ook een reductiestap tegen prionen ondergaan. Verwacht wordt dat Omniplasma in vergelijking met het andere plasmaproduct, Quarantaineplasma, minder bijwerkingen geeft bij de ontvangers. Sanquin blijft Quarantaineplasma nog wel aanbieden voor bijzondere toepassingen, zoals bij IgA-deficiënte patiënten en wisseltransfusies

KANKER**Geneesmiddel voor graft-versus-host-disease**

Sanquin werkt samen met Xenikos BV, een biotechnologisch bedrijf dat een experimenteel geneesmiddel ontwikkelt: T-Guard™. Dit middel is bedoeld om de ernstige afweerreacties –zogenoemde graft-versus-host disease – te bestrijden die patiënten kunnen ontwikkelen nadat ze getransplanteerd zijn met beenmerg van een donor. In 2013 ontvangt T-Guard™ erkenning als weesgeneesmiddel door de Amerikaanse FDA, wat registratie van het middel voor Amerikaanse patiënten een stap dichterbij brengt. Daarnaast geven Nederlandse autoriteiten toestemming voor een klinische studie met patiënten, die eind december 2013 van start gaat in het UMC St. Radboud in Nijmegen.

KANKER**Betere diagnostiek**

Monoklonale antistoffen zijn specifieke reagentia die kunnen helpen om de laboratoriumdiagnostiek van verschillende soorten bloedkanker te standaardiseren en verbeteren. Toegepast in flowcytometrische tests vormen ze heel gevoelige tests waarmee zeer nauwkeurig het type bloedkanker bepaald kan worden. Sanquin heeft drie CD monoklonale antistoffen ontwikkeld die deel uit maken van een grotere verzameling panel antistoffen, dat wereldwijd in ziekenhuizen en testlabs wordt gebruikt voor het stellen van de diagnose van specifieke typen bloedkanker. In 2013 slaagt Sanquin er in om deze monoklonalen te vermarkten via een Amerikaanse partner, één van de grootste bedrijven wereldwijd op het gebied van flowcytometrie die deze tests op de markt brengt. Sanquin produceert en levert de betreffende monoklonale antistoffen aan dit bedrijf, dat vervolgens de volledige testpanels samenstelt en onder eigen label distribueert en verkoopt aan diagnostische laboratoria.

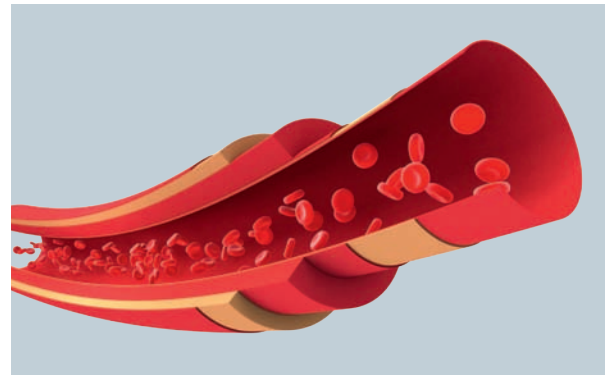
KANKER**Geneesmiddel voor prostaatkanker**

Sanquin werkt samen met de Amerikaanse firma Dendreon, die een geneesmiddel heeft ontwikkeld voor patiënten met prostaatkanker die niet meer reageren op hormoonbehandeling. Bijzonder aan deze behandeling is dat het om dendritische celtherapie gaat, een vorm van immuuntherapie waarbij het afweersysteem van de patiënt zelf wordt aangezet om de strijd aan te gaan met de kankercellen. In 2013 start de behandeling van patiënten in Europa; Sanquin neemt, in samenwerking met het UMC St. Radboud in Nijmegen, bepaalde witte bloedcellen (monocyten) af uit het bloed van patiënten met prostaatkanker. Deze monocyten worden door Dendreon geschikt gemaakt om als geneesmiddel tegen de kanker te kunnen werken.

IMMUUNDEFICIËNTIE EN VEROUDERING

Vidi-beurs voor Sanquin-onderzoeker

Dr. Klaas van Gisbergen, onderzoeker bij Sanquin, krijgt een Vidi-subsidie van de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) voor onderzoek naar snelle afweer vanuit het immunologische geheugen. De Vidi-beurs is gericht op excellente onderzoekers die na het promoveren al een aantal jaren succesvol onderzoek hebben verricht. De wetenschappers behoren tot de beste van hun vakgebied.

ONTSTEKINGS- EN VAATZIEKTEN

Nieuw product onder eigen label

Sanquin heeft tests ontwikkeld waarmee de concentraties van bepaalde therapeutische antistoffen (biologicals) in bloed gemeten kunnen worden. Deze therapie wordt onder meer gegeven aan patiënten met reuma en darmziekten. Met behulp van de tests wordt onderzocht of de therapeutische antistoffen hun werk goed doen. Dit omdat patiënten soms zelf afweerstoffen tegen de (zeer kostbare) geneesmiddelen ontwikkelen, waardoor het geen zin meer heeft de middelen toe te dienen. Sanquin voert deze bepalingen uit voor ziekenhuizen; op verzoek van klanten komen in 2013 de testkits op de markt, in eerste instantie alleen voor onderzoek. Als het registratieproces voltooid is, kunnen de reagentia ook voor patiëntendiagnostiek ingezet worden.

ONTSTEKINGS- EN VAATZIEKTEN

Wetenschappelijke publicaties

Sanquin-onderzoeker Stephan Huveneers leverde een bijdrage in Journal Cell of Science. Het artikel dat hij samen met Johan de Rooij (Hubrecht Lab) schreef, was onderdeel van de reeks Minifocus on Adhesion. Hun onderzoek draait om hoe mechanische krachten op endotheel, zoals shear, beschermende reacties teweeg kunnen brengen in bloedvaten.

Shear is de trekkende wrijvingskracht die wordt veroorzaakt door de snelheid waarmee bloed langs endotheelcellen stroomt. Endotheelcellen ervaren shear als een positief signaal, waardoor ze het verkeer tussen cellen en voedingsstoffen uit het bloed naar omliggend weefsel goed kunnen controleren. Bij verstoringen in shear-kracht of -richting, bijvoorbeeld als er oneffenheden op de vaatwand ontstaan, valt deze beschermende functie weg. Het is bekend dat het endotheel, in aanwezigheid van shear, de bloedvaten beschermt tegen het ontstaan van aderverkalking.

EN VERDER...

Nieuw Vademecum

Sanquin brengt de 8ste editie van het Vademecum Diagnostisch Onderzoek uit. Deze uitgave informeert professionals in de zorg over de toepassing van diagnostische tests bij de diagnosestelling en behandeling van patiënten.

Leven met een zeldzame ziekte

Het boek 'Een zeldzame ziekte – je leeft ermee' beschrijft onder meer de geschiedenis van de behandeling van hemofilie en is een leidraad voor patiënten met zeldzame aandoeningen. Het is geschreven door Cees Smit en Annemarie de Knecht-van Eekelen en wordt door Sanquin uitgegeven. Het is gratis aan te vragen via marketing@sanquin.nl.

Rhesusprik

Het RIVM schrijft een Europese aanbesteding uit voor het leveren van de rhesusprik. Zwangere vrouwen, met bloedgroep rhesus D-negatief, krijgen deze prik toegediend wanneer zij in verwachting zijn van een rhesus D-positief kind. De rhesusprik is van groot belang om rhesusziekte bij het kind en eventueel volgende kinderen van de zwangere vrouw te voorkomen. Sanquin zamelt de grondstof (plasma) in bij vrijwillige, onbetaalde donors. Het veiligheidsniveau van het eindproduct dat daarmee samenhangt alsmede andere karakteristieken van het product en het serviceniveau dat Sanquin als leverancier biedt, leiden ertoe dat Sanquin de aanbesteding wint. Een deel van de rhesusprikken werd al door Sanquin geleverd, maar door de gewonnen aanbesteding stijgt het aandeel naar 66%. Het RIVM houdt bewust een tweede partij aan voor de resterende 34%, met het oog op risicospreiding. De komende drie jaar zal Sanquin zo'n 70.500 rhesusprikken aan het RIVM leveren.

Tuberculose-diagnostiek

Sanquin biedt sinds 2013 de mogelijkheid om een latente tuberculose-infectie (LTBI) te testen met behulp van de IGRA Quantiferon-TB Gold test. Deze in vitro bloedtest is een goed alternatief voor de Mantoux-test (de klassieke huidtest); op eenvoudige wijze wordt dezelfde informatie verkregen, met een lagere belasting van de patiënt en een hogere specificiteit.

ONAFHANKELIJK OPEREREN OP INTER- NATIONAAL TERREIN

Om de productiefaciliteiten voor onze geneesmiddelen uit plasma in stand te kunnen houden en zelfvoorzienend te blijven voor de Nederlandse markt, is groei nodig. Die groei realiseren we onder andere door meer export van onze eigen plasmageneesmiddelen en meer loonfabricage voor internationale partners. Ook de divisies Diagnostiek en Reagents zijn actief over de grens.

FRACTIONERINGS- CAPACITEIT

Schaalvergroting

Bij het produceren van geneesmiddelen uit plasma vormt loonproductie voor derden een steeds groter deel van de activiteiten. Zo sloten we in 2012 een contract met het Amerikaanse farmaceutische bedrijf Baxter om de komende jaren een grote hoeveelheid Amerikaans plasma te fractioneren (bewerken). Onze fractioneringscapaciteit neemt daardoor toe van 300.000 tot ruim 2 miljoen liter plasma per jaar. Om deze schaalvergroting aan te kunnen, worden in 2013 verschillende onderdelen van de fabriek uitgebreid, nieuwe opslagruimtes gehuurd en de benodigde materialen aangeschaft. Sanquin investeert in 2013 en 2014 in totaal zo'n 30 miljoen euro in deze opschaling. Ook worden de eerste van in totaal 200 nieuwe medewerkers aangenomen die de komende jaren nodig zijn wegens de groei.

Al enkele jaren produceren we uit Amerikaans en Europees plasma het geneesmiddel Cinryze voor patiënten die lijden aan hereditair angio-oedeem, in opdracht van het Amerikaanse farmaceutische bedrijf ViroPharma. De productie van Cinryze vormt een aanzienlijk deel van onze geneesmiddelenomzet. In 2013 kondigt het Britse biofarmaceutische bedrijf Shire aan voornemens te zijn ViroPharma over te nemen. Dit voornemen wordt in 2014 gerealiseerd, waarna we Cinryze blijven produceren, nu in opdracht van Shire.

Inspecties FDA

In verband met de internationale en loonfabricage activiteiten, wordt Sanquin regelmatig door verschillende autoriteiten geïnspecteerd, zoals de Amerikaanse Food and Drug Administration (FDA). De FDA houdt halverwege het verslagjaar inspecties in onze productiefaciliteiten voor plasmageneesmiddelen in België en Nederland. Dat levert een warning letter op, waarin de FDA wijst op knelpunten in het proces van geneesmiddelenproductie voor de Amerikaanse markt. We starten daarop onmiddellijk het Compliance Enhancement Programme, een driejarig programma om het naleven van de regels te verbeteren en de procedures aan te scherpen. De export van geneesmiddelen naar de Amerikaanse markt en andere markten kan ondertussen onverminderd doorgaan.

Farmacovigilantie

Begin 2013 formuleert Sanquin een projectplan farmacovigilantie (het signaleren van ongewenste effecten van geneesmiddelen) om de recent aangepaste wetgeving op dit gebied organisatiebreed te implementeren. Belangrijke punten zijn het opstellen van benodigde procedures, contracten met derde partijen en het trainen van medewerkers in hun taken op het gebied van farmacovigilantie.

Daarnaast heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) een farmacovigilantie-inspectie gehouden waaruit diverse verbeterpunten zijn voort gekomen; onder andere het vergroten van het bewustzijn onder medewerkers over hun rol bij het melden van bijwerkingen. Hiervoor wordt een interne informatie-campagne gestart. De verbeterpunten uit het IGZ-rapport en het projectplan worden in de eerste helft van 2014 afgerond.

Nieuwe distributeur China

Chinese ziekenhuizen en bloedbanken maken gebruik van onze reagentia om bloedgroepen te bepalen. In 2013 gaat Sanquin in zee met een nieuwe Chinese distributeur: Beijing Healtek Biology. Deze distributeur is een sterke speler in de markt van laboratoriumapparatuur voor bloedbanken. De Chinese markt voor zorgproducten is bovendien behoorlijk in ontwikkeling en China wil de kwaliteit van haar bloedvoorziening de komende jaren verbeteren. Dat biedt perspectieven voor uitbreiding van Sanquins dienstverlening aan klanten in China. We verwachten door het leveren van een combinatie aan producten en advisering een bijdrage te kunnen leveren aan de verbetering van de bloedtransfusiepraktijk in China.

INVESTEREN IN EEN KLANTGERICHTE ORGANISATIE

Sanquin wordt gemaakt door de mensen die er werken. We stimuleren onze medewerkers hun potentieel zo goed mogelijk te ontwikkelen. Zo verbeteren we ook onze organisatie. De investeringen die we doen in ons menselijk kapitaal, vertalen zich in de kwaliteit, service en klantvriendelijkheid die onze relaties van Sanquin ervaren.

Ontwikkeling van medewerkers

De ontwikkeling van medewerkers is voor Sanquin een belangrijk aandachtspunt. Gekwalificeerde en betrokken medewerkers zijn essentieel voor het realiseren van de organisatiedoelstellingen. Ook leiderschap speelt hierbij een cruciale rol. In 2013 starten we met een leiderschapsprogramma, om leidinggevenden inzichten en handvatten te bieden voor het duidelijk neerzetten en uitvoeren van de strategie. Maar ook om ondernemerschap en innovatie in teams te stimuleren en verbinding te zoeken met andere afdelingen en divisies, gekoppeld aan de persoonlijke ontwikkeling als leidinggevende. In 2014 en 2015 zullen alle leidinggevenden binnen Sanquin dit leiderschapsprogramma volgen.

Open dag

Tijdens het Weekend van de Wetenschap en op de Dag van de Chemie in oktober 2013 organiseert Sanquin een open dag onder de titel 'Verborgene schatten in ons bloed'. De dag is gericht op middelbare scholieren die zich willen oriënteren op een studie in de bètawetenschappen of techniek. Circa 200 bezoekers maken kennis met onze activiteiten en kunnen proefjes doen, zoals een bloedgroepenpracticum en het bestuderen van cellen door een microscoop.

UITGIFTECENTRA

van **11** naar
7 in 2015

Optimale service aan ziekenhuizen

De werkgroep Techniek en Logistiek van de Landelijke Gebruikersraad adviseert over verbeter- en veranderprocessen in de keten van bloedvoorziening. Deze werkgroep is samengesteld uit afnemers van bloedproducten, zoals klinisch chemici van ziekenhuizen, en medewerkers van Sanquin. In het verslagjaar besteedt de werkgroep veel aandacht aan de reductie van het aantal bloeditgiftecentra. Van elf uitgiftecentra gaat Sanquin namelijk per 2015 naar zeven centra. Deze inkringing is noodzakelijk vanwege de door het ministerie van VWS opgelegde bezuinigingen. Verschillende ziekenhuizen maken zich zorgen over de (tijdige) levering van bloed in de nieuwe situatie. Sanquin stelt in 2013 daarom een actieplan op om proactief mogelijke knelpunten bij de afnemers te inventariseren.

Een veilige, gezonde en productieve omgeving

Sanquin voldoet aan alle wet- en regelgeving op VAM-gebied (Veiligheid, Arbo en Milieu), zo blijkt uit succesvolle inspecties van verschillende instanties in 2013. De VAM-activiteiten worden in het verslagjaar ondergebracht bij de concernstaf om beter organisatiebreed te kunnen werken aan de speerpunten: het bieden van een veilige, gezonde en productieve omgeving binnen Sanquin en zorgen dat de productieprocessen zo milieuvriendelijk mogelijk verlopen. Er wordt bijvoorbeeld een monitoringsysteem voor VAM-incidenten geïmplementeerd, en de brandveiligheid wordt verhoogd door beperking van de opslag van brandbaar materiaal en afval, met intensivering van het toezicht daarop. Sanquin streeft ernaar papierloos te gaan werken om de hoeveelheid papier en papierafval en het gebruik van printers terug te dringen.

Medewerkersonderzoek

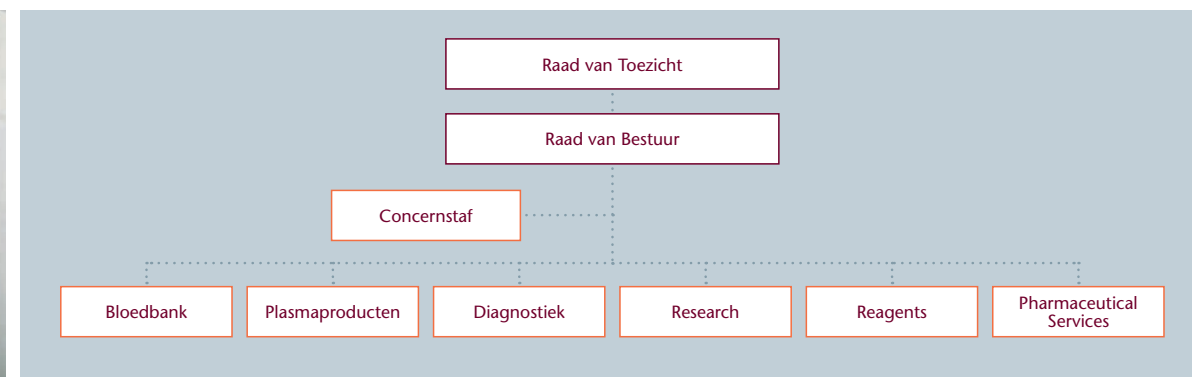
Sanquin vindt het heel belangrijk te weten hoe medewerkers de organisatie ervaren. Hebben ze plezier in hun werk? Zijn de verantwoordelijkheden helder? Is er ruimte voor eigen initiatief? Daarom wordt in 2013, vier jaar na het vorige onderzoek, een medewerkersonderzoek gehouden. De respons hierop is laag: 36,5%. Uitkomsten zijn onder andere dat medewerkers de samenwerking met andere afdelingen binnen Sanquin vooruit vinden gegaan, dat ze betrokken zijn bij de organisatie, maar dat ze zich soms niet goed gehoord voelen door het management. In 2014 gaan verschillende werkgroepen met de verbeterpunten aan de slag.

EEN TOEKOMSTVASTE EN FINANCIËEL SOLIDE ORGANISATIE

Sanquin werkt met vrijwillig afgestaan biologisch materiaal van bijna 400.000 donors. Dat brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee, zeker ook op het vlak van financieel beheer. Wij gaan uiterst zorgvuldig om met onze financiële middelen, geldstromen en investeringen, en communiceren daar transparant over.

Structuur

De activiteiten van Sanquin in Nederland zijn ondergebracht in de Stichting Sanquin Bloedvoorziening. Sanquin neemt sinds 2008 in België voor 50,01% deel in de Centrale Afdeling voor Fractionering van het Rode Kruis (CAF-DCF). Deze onderneming (een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid), waarin ook het Belgische Rode Kruis en de Franse plasmafractioneringsorganisatie LFB deelnemen, exploiteert een fractioneringsinrichting in België. Sanquin Oy is een Finse dochteronderneming (100%) die de contacten met Finse afnemers onderhoudt in Finland.

Behalve de volgens de wettelijke voorschriften opgestelde jaarrekening van Sanquin zijn in dit jaarverslag ook de financiële resultaten van de CAF-cvba en Sanquin Oy geconsolideerd.

Conform de mededingingswetgeving maakt de administratieve organisatie van Sanquin onderscheid tussen de marktconforme activiteiten (divisies Plasmaproducten, Diagnostiek en Reagents) en de publieke activiteiten van de divisie Bloedbank.

Governance

Sanquin legt op transparante wijze verantwoording af over haar activiteiten en maatschappelijke verantwoordelijkheden. De organisatie hanteert normen voor goed bestuur en draagt zorg voor een heldere verantwoording van haar activiteiten. De organisatie stelt zich ter zake toetsbaar op ten opzichte van haar maatschappelijke omgeving. Bij de vaststelling van beleid houdt Sanquin, waar dit beleid de organisatie rechtstreeks aangaat, rekening met de opvattingen van donors, ziekenhuizen en andere stakeholders. De Raad van Toezicht heeft in 2006 de Corporate Governance-code voor Sanquin vastgesteld, een code die is geënt op de Code Tabaksblat en de Corporate Governance-code voor de zorg.

Risico's en risicobeheersing

OMZET 2013

Risicoprofiel

De activiteiten van Sanquin zijn deels gebaseerd op een publieke, door de Nederlandse overheid vastgestelde taak. Voor het overige spelen zij zich af in een marktconforme, internationale omgeving. De goedkeuring door de Nederlandse overheid van de begroting en jaarrekening van Sanquin is wettelijk vastgelegd en richt zich primair op het publieke deel. In het marktconforme deel zijn er, vanuit de aard van die omgeving, onvermijdelijke en andere risico's dan in het publieke deel.

Sanquin besteedt veel aandacht aan een volledige en frequente informatie van overheid, afnemers en gebruikers van haar producten over dit onderwerp. De risico's waarmee Sanquin wordt geconfronteerd, worden per divisie beoordeeld en op corporate niveau geanalyseerd.

Structuur

In 2012 vroeg de minister van VWS Sanquin 'maatregelen te nemen die ertoe leiden dat het eigen vermogen van de bloedbank niet risicodragend is voor de private activiteiten en andersom'. Sanquin stelt medio 2013 aan de minister een structuraanpassing voor die voldoet aan de wensen van de minister en ervoor zorgt dat alle activiteiten van Sanquin op de huidige wijze gecontinueerd kunnen worden onder de paraplu van de stichting. Sanquin en VWS voeren nog overleg over de definitieve vorm van de structuur.

De wijze en het tijdstip waarop de voorgestelde maatregelen kunnen worden geïmplementeerd zijn nog niet bekend.

Daling afzet

Door wetenschappelijke ontwikkelingen worden synthetische en biotechnologische alternatieven voor specifieke plasmaproteïnen ontwikkeld en op de markt geïntroduceerd. Dit kan een bedreiging vormen voor de bedrijfseconomisch verantwoorde exploitatie van met name de bereiding van plasmageneesmiddelen.

Door het wegvallen van de vraag naar sommige producten worden er minder verschillende producten uit eenzelfde hoeveelheid grondstof geïsoleerd. Hierdoor vermindert het aantal dragers voor de gemeenschappelijke kosten van inzameling, testen en bereiden van plasmageneesmiddelen. Voor sommige producten zijn of komen synthetische alternatieven op de markt en verwachten we een daling van de afzet. Een sneller dan verwachte vervanging van plasmageneesmiddelen door synthetische en biotechnologische alternatieven kan grote effecten hebben op het bedrijfsresultaat.

Export

In toenemende mate is sprake van export en contractproductie van plasmageneesmiddelen en halffabricaten. De afzet kan hierdoor van jaar tot jaar aanzienlijk fluctueren. Bovendien staat Sanquin meer dan voorheen bloot aan exportrisico's en politieke risico's die samenhangen met de landen waaraan wordt geleverd. Zonder de bijdrage van export en contractproductie wordt de voorziening van plasmageneesmiddelen in Nederland duurder waardoor onze marktpositie onder druk kan komen te staan.

Grondstof

Eén van de hoofdactiviteiten van Sanquin is het leveren van bloedproducten voor therapeutische toepassing bij de mens. Het verzamelen van de grondstof voor deze producten, het testen ervan en het uitvoeren van de bereiding, gebeurt binnen een uitgebreid stelsel van nationale wetgeving en Europese richtlijnen. Sanquin voldoet aan deze wetgeving en richtlijnen, die onder andere gedetailleerde eisen stellen aan de kwaliteitszorg. De grondstof voor veel van onze producten is biologisch menselijk materiaal dat om die reden een bijzonder risicoprofiel kent. We stellen alles in het werk om de veiligheid van onze producten te maximaliseren, maar zijn ons bewust van de beperkingen die een biologische grondstof in dit opzicht met zich meebrengt. Research en development is dan ook noodzakelijk om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de producten te blijven verhogen.

ICT

Sanquin heeft een verscheidenheid aan ICT-systemen (hardware, software, computernetwerken en datacommunicatie). De ICT-infrastructuur is ontworpen om de organisatie op een effectieve, betrouwbare en veilige manier te ondersteunen. De continuïteit van de bedrijfsprocessen is in hoge mate afhankelijk van de goede werking van de ICT-systemen. De performance en de werking van de veiligheidsmaatregelen in de ICT-omgeving wordt daarom permanent gemonitord, zodat snelle bijsturing in geval van (dreigende) verstoringen mogelijk is. Voor applicaties die tijdscritische processen ondersteunen zoals het landelijke testlaboratorium voor donaties, zijn alternatieve procedures ontwikkeld om mee te werken in het geval van technische storingen. Er is bovendien een overeenkomst gesloten met een laboratorium in België om in geval van nood naar dat laboratorium te kunnen uitwijken. De noodprocedures worden van tijd tot tijd in de praktijk getest.

Ontwikkeling risico's in 2013

Compliance Enhancement Programme

In 2013 ontvangt Sanquin een warning letter van de Amerikaanse toezichthouder FDA. De FDA heeft geconstateerd dat Sanquin op een aantal punten niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor processen en systemen die gelden voor organisaties die geneesmiddelen leveren in de Verenigde Staten. De warning letter heeft geen directe gevolgen voor de mogelijkheden om producten te leveren op de Amerikaanse markt. Als de FDA bij een volgende audit onvoldoende voortgang signaleert bij het doorvoeren van kwaliteitsverbeteringen dan bestaat het risico dat de markttoelating in de Verenigde Staten in gevaar komt. Naar aanleiding van de warning letter start Sanquin met een omvangrijk Compliance Enhancement Programme gericht op een structurele verbetering van organisatie, cultuur, processen, systemen en werkkuitvoering binnen de divisie Plasmaproducten.

Uitbreiding productiefaciliteiten

In 2012 is een contract manufacturing overeenkomst gesloten met Baxter, waarbij is afgesproken dat Sanquin een aanzienlijk volume plasma en tussenproducten voor Baxter gaat verwerken. In het verslagjaar is veel tijd en moeite gestoken in het ontwerp en de bouw van de daarvoor benodigde procesinstallaties en in de benodigde aanpassingen in organisatie en werkprocessen. Als gevolg van aanvullende wensen van Baxter, de complexiteit van de uitbreiding van de faciliteiten en de start van het Compliance Enhancement Programme, is de start van de werkzaamheden voor Baxter vertraagd. Dit kan gevolgen hebben voor de productieplanning van 2014, waardoor de voor 2014 geplande groei van de omzet mogelijk vertraagd wordt gerealiseerd.

Wet- en regelgeving in België

In 2014 wordt in België gesproken over nieuwe wet- en regelgeving die onder andere gevolgen heeft voor de levering van plasmageneesmiddelen aan zorginstellingen. De nieuwe wetgeving kan tot gevolg hebben dat er elke drie jaar een aanbesteding uitgeschreven wordt voor leveringen aan ziekenhuizen en productie van het bijbehorende plasma. Als CAF-DCF deze tender verliest kan er mogelijk nog maar beperkt worden geleverd binnen België. Dit kan van grote invloed zijn op de winstgevendheid van CAF-DCF. De verwachting is dat de wet niet eerder dan in 2016 in zal gaan. Op dit moment zijn er gesprekken gaande tussen CAF-DCF en de zorginstanties (INAMI-RIZIV) om de gevolgen te bespreken.

Belastingen

Eind 2012 liep de overeenkomst met de Belastingdienst, over de af te dragen vennootschapsbelasting over de winst van Sanquin, af. Vanaf 2013 is Sanquin volledig onderworpen aan het regime van de vennootschapsbelasting. Sanquin stelt zich daarbij op het standpunt dat het resultaat dat toerekenbaar is aan de bloedbankactiviteiten vrijgesteld is van vennootschapsbelasting. Dit omdat de bloedbankactiviteiten op grond van de Wet inzake bloedvoorziening op non-profitbasis worden uitgevoerd, waarbij niet in concurrentie wordt getreden met andere leveranciers (Sanquin heeft het wettelijk monopolie op dit gebied). Bij het bepalen van de te betalen vennootschapsbelasting over 2013 hanteert Sanquin daarom alleen de resultaten van de private activiteiten als grondslag. De Belastingdienst laat weten niet te kunnen instemmen met deze zienswijze. Over de verschillen van inzicht zijn nog gesprekken gaande.

Risicobeheersing

Het werkmodel voor risicobeheersing is het Committee of Sponsoring Organizations-raamwerk (COSO) voor interne beheersing. De in dit raamwerk opgenomen elementen zijn binnen Sanquin in belangrijke mate aanwezig.

Binnen alle divisies bestaan beleidsregels en procedures ter beheersing van geïdentificeerde risico's. De belangrijkste zijn:

- De structuur van de organisatie zoals vastgelegd in statuten, documenten over de inrichting van de organisatie, besluitvormingsprocedures van de Raad van Bestuur en divisiedirecteuren, procedures voor interne delegatie van bevoegdheden en autorisaties voor externe vertegenwoordiging van de organisatie.
- De 'accounting manual' met de handleiding voor de inrichting van de financiële verslaglegging en de voor de opstelling te volgen procedures.
- Het treasurybeleid waarin de beleidsregels voor het cash- en valutamanagement zijn opgenomen.
- Het kwaliteitsbeleid waarin het systeem voor kwaliteitszorg wordt beschreven.
- Project control-procedures waarin verantwoordelijkheden, bevoegdheden en rapportages over uit te voeren projecten zijn vastgelegd.
- Standard Operating Procedures voor de vele uitvoeringsprocessen op uitvoeringsniveau.
- Gedragsregels en klokkenluidersregeling.
- Procedures ter voorkoming van fraude op gebied van wetenschappelijk onderzoek.

- Risico-inventarisaties en evaluaties in het kader van het arbo- en milieubeleid.
- Verzekeringen op het gebied van productaansprakelijkheid en andere bedrijfsrisico's.
- Procedures en voorzieningen ter beveiliging van de ICT-infrastructuur en back-upvoorzieningen in geval van technische storingen.

Communicatie

De organisatiestructuur en het beleid zijn gericht op heldere informatie en communicatie. Werkoverleg is hiervoor een belangrijke basis. Daarnaast zijn er interne mededelingen, een personeelsblad, een blad voor ziekenhuizen, een blad voor donors, een intranet en een website. Managementinformatie over financiële zaken, personeelszaken en kwaliteitszaken wordt periodiek interne verspreid. Ook opleidingen en trainingen leveren een bijdrage aan de communicatie. Voor de verschillende divisies bestaan gestructureerde interne en externe opleidingsprogramma's. Er is een structuur voor de communicatie met vertegenwoordigers van donors en van gebruikers van de Sanquin-producten en -diensten. Er zijn adviesraden met externe deskundigen die de Raad van Bestuur adviseren over ethiek, wetenschap, medische zaken en donorzaken.

Besprekingen

De bewaking van de beheersingsmaatregelen vindt plaats door de periodieke maandelijks bespreking van de financiële managementinformatie door de Raad van Bestuur en de directeuren. De financiële rapportage wordt ook besproken met de Raad van Toezicht. Minimaal twee maal per jaar bespreekt de Raad van Bestuur bovendien de algemene gang van zaken in iedere divisie tijdens een bedrijfsbezoek. Financiën, personeelszaken, kwaliteitszaken en bouw staan standaard op de agenda.

Interne regelingen voor het melden van claims en procedures door derden zijn schriftelijk vastgelegd. De Raad van Bestuur meldt claims tijdens het overleg met de Raad van Toezicht. Een bespreking van de belangrijkste risico's op strategisch niveau maakt jaarlijks deel uit van de discussie over het middellange termijn plan van Sanquin.

Kwaliteitsbeleid

Het kwaliteitsbeleid van Sanquin is schriftelijk vastgesteld en werkt met de kwaliteitssystemen GMP en ISO. De verschillende bedrijfs-onderdelen worden frequent geïnspecteerd door de Inspectie Gezondheidszorg van het ministerie van VWS, ook in het kader van ISO-certificaties. Daarnaast zijn er audits van controle-autoriteiten uit landen waaraan de divisie Plasmaproducten levert, zoals de Verenigde Staten, Brazilië en Turkije. Het uitvoeren van periodieke interne audits is één van de taken van de concernafdeling Kwaliteitszorg en maakt deel uit van de continue bewaking van het risicobeheersingsstelsel, naast een auditprogramma gericht op het kwalificeren van de kritische toeleveranciers van Sanquin. Periodiek vinden er externe risico-inventarisaties en -evaluaties plaats, incidenteel ook in verband met de productaansprakelijkheidsverzekering.

Naast de hierboven genoemde elementen vormen ook integriteit, zakelijke ethiek, deskundigheid van medewerkers, stijl van leidinggeven en de wijze van delegatie van bevoegdheden en verantwoordelijkheden het kader voor risicobeheersing. In de Sanquin-gedragsregels is een aantal kernwaarden vastgelegd door de Raad van Bestuur. Het gaat daarbij om internationaal ondernemend, innoverend, resultaatgericht en samenwerkend.

Op grond van de beschreven activiteiten verklaart de Raad van Bestuur naar beste weten dat het proces van interne risicobeheersing in het verslagjaar 2013 in het algemeen naar behoren functioneert. In 2013 vinden geen grote incidenten of verstoringen van de bedrijfsprocessen plaats. De werkelijke effectiviteit kan slechts aan de hand van de resultaten over een langere periode worden beoordeeld. Een verdere uitbouw en completering van de beheersingsprocessen zal in de komende jaren plaats vinden, ook omdat de externe wereld verandert en Sanquin zich daarbij wil en moet aanpassen.

Het beleid van de Raad van Bestuur blijft erop gericht het risicobeheersingsstelsel voortdurend te toetsen en te verbeteren.

Financiële resultaten

Sanquin realiseert in 2013 een iets hogere opbrengst van € 431,0 miljoen (2012: € 429,0 miljoen). Bij de Bloedbank is sprake van een aanzienlijke daling van de omzet. Deze daling wordt echter gecompenseerd door een hogere omzet bij de divisies Plasmaproducten en Reagents. Het bedrijfsresultaat over 2013 daalt met 9% naar € 25,1 miljoen (2012: € 27,6 miljoen). Onder invloed van met name veel hogere belastingafdrachten daalt de nettowinst over 2013 naar € 16,9 miljoen (2012: € 25,3 miljoen). In verkorte vorm ziet de winst- en verliesrekening er als volgt uit:

bedragen x € miljoen	2013	2012	Mutatie	
	€	€	€	%
Opbrengsten	431,0	429,0	2,0	0,5
Kosten grond- en hulpstoffen	110,2	122,5	-/-12,3	-/-10,0
Personeelskosten	164,2	152,2	12,0	7,9
Bruto marge	156,5	154,3	2,2	1,4
Overige bedrijfskosten	106,2	101,6	4,6	4,5
EBITDA	50,4	52,7	-/-2,3	-/-4,4
Afschrijvingen	25,2	25,0	0,2	0,8
Bedrijfsresultaat	25,1	27,6	-/-2,5	-/-9,1
Financiële baten en lasten	-/-0,7	-/-1,0	0,3	30,0
Belastingen	-/-7,1	-/-0,6	-/-6,5	-/-1.026,0
Aandeel derden	-/-0,5	-/-0,6	0,1	16,7
Nettowinst	16,9	25,3	-/-8,4	-/-33,2

Belangrijke financiële ontwikkelingen in 2013

In totaal blijven de opbrengsten met € 431,0 miljoen op nagenoeg hetzelfde niveau als in 2012 (€ 429,0 miljoen). Los van de overige opbrengsten en de voorraadmutatie die is begrepen in de opbrengsten, stijgt de onderliggende omzet in 2013 met 2% naar € 393,4 miljoen (2012: € 385,1 miljoen). Deze omzetontwikkeling kan als volgt worden gespecificeerd:

Omzetspecificatie

bedragen x € miljoen	€		%
	€	%	
Per divisie			
Plasmaproducten	205,9	+7	
Bloedbank	143,9	-/-7	
Diagnostiek	20,5	-/-1	
Reagents	12,3	+33	
Research	7,4	+14	
Overige activiteiten	3,4	+96	
Totaal	393,4		
bedragen x € miljoen	€		%
Geografisch			
Nederland	229,1	-/-9	
Buiten Nederland	164,3	+23	
Totaal	393,4		

De omzetgroei bij Plasmaproducten komt geheel voor rekening van de contract manufacturing activiteiten. De daling van de omzet bij de Bloedbank is veroorzaakt door een daling van de afzet van korthoudbare bloedproducten aan ziekenhuizen. De omzet bij Diagnostiek is nagenoeg onveranderd gebleven. De Reagents-omzet is sterk gestegen als gevolg van uitbreiding van het productenpakket en het betreden van nieuwe geografische markten. De opbrengsten bij Research zijn gestegen doordat meer externe subsidies zijn verworven.

De bruto-marge (opbrengsten minus materiaalkosten en personeelskosten) als percentage van de omzet komt uit op 36,3% (2012: 36,0%). De stijging van de personeelskosten (met 8% naar € 164,2 miljoen) is volledig gecompenseerd door een daling van de materiaalkosten (met 10% naar € 110,2 miljoen). De personeelskosten stijgen als gevolg van de uitbreiding van de werkzaamheden bij Plasmaproducten. Met name de inspanningen om tegemoet te komen aan de kwaliteitseisen van regelgevende instanties leiden tot fors hogere personele inzet. De daling van de materiaalkosten is het gevolg van krimp bij de Bloedbank in combinatie met fors lagere afkeurkosten bij Plasmaproducten.

De overige kosten nemen toe met 5% naar € 106,2 miljoen. Deze toename is nagenoeg volledig het gevolg van de doorgevoerde stelselwijziging ten aanzien van de verwerking van een in de prijs van kort houdbare bloedproducten begrepen opslag voor research (zie verder paragraaf 2.2. van de jaarrekening). De EBITDA-marge daalt hierdoor van 12,3% in 2012 naar 11,7% in 2013.

De afschrijvingen komen in 2013 uit op € 25,2 miljoen, nagenoeg onveranderd ten opzichte van 2012.

De totale operationele kosten stijgen in 2013 met 1% naar € 405,9 miljoen (2012: € 401,4 miljoen). Deze stijging is iets groter dan de stijging van de opbrengsten (0%). Hierdoor is het bedrijfsresultaat gedaald naar € 25,1 miljoen (2012: € 27,6 miljoen).

De financiële baten en lasten komen uit op € 0,6 miljoen (2012: € 1,0 miljoen). Onder de financiële lasten valt ook het resultaat deelnemingen van € 0,3 miljoen negatief (2012: € 1,0 miljoen negatief). Dit resultaat wordt veroorzaakt door een afwaardering op de waarde van het aandelenbelang in Xenikos BV. Deze deelneming, waarvoor Sanquin producten en procesontwikkelingswerk verricht, maakt voorsnog verlies als gevolg van ontwikkelingswerkzaamheden voor een nieuw experimenteel geneesmiddel.

De belastingdruk stijgt naar 29% (2012: 2%), door met name het aflopen van een langlopende afspraak met de Belastingdienst in Nederland. Hierdoor zijn de activiteiten van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening vanaf 2013 onderworpen aan het normale regime voor de vennootschapsbelasting.

Als gevolg hiervan bedraagt de nettowinst over het boekjaar 2013 € 16,9 miljoen (2012: € 25,4 miljoen).

De balans van Sanquin ziet er in verkorte vorm als volgt uit:

bedragen x € miljoen	2013	2012
	€	€
Vaste activa	195,3	173,6
Voorraden	159,5	132,6
Vorderingen	82,7	82,5
Liquide middelen	73,9	77,4
Totaal activa	511,4	466,0
Voorzieningen	15,0	17,7
Langlopende schulden	31,3	35,3
Kortlopende schulden	129,6	94,7
Groepsvermogen	335,5	318,4

Het balanstotaal komt uit op € 511,4 miljoen (2012: € 466,0 miljoen). Het totale werkkapitaal bedraagt € 112,6 miljoen (2012: € 120,4 miljoen). In relatie tot de opbrengsten bedraagt het werkkapitaal 26% (2012: 28%).

Binnen het werkkapitaal stijgen de voorraden door uitbreiding van de activiteiten bij Plasmaproducten en in anticipatie op een langdurige shut down-periode van de productiefaciliteiten voor gepland onderhoud in Amsterdam begin 2014. De voorraadwaarde bedraagt per ultimo 2013 € 159,5 miljoen (2012: € 132,6 miljoen).

De totale vorderingen komen per ultimo 2013 uit op € 82,7 miljoen (2012: € 82,5 miljoen). De verhoging van de omzet leidt door snellere incasso niet tot oplopen van de uitstaande vorderingen.

Het totaal aan kortlopende schulden per ultimo 2013 bedraagt € 129,6 miljoen (2012: € 94,7 miljoen). Deze stijging is vooral het gevolg van een herclassificatie van de lening van 20,0 miljoen die in oktober 2014 afgelost moet worden naar de kortlopende schulden.

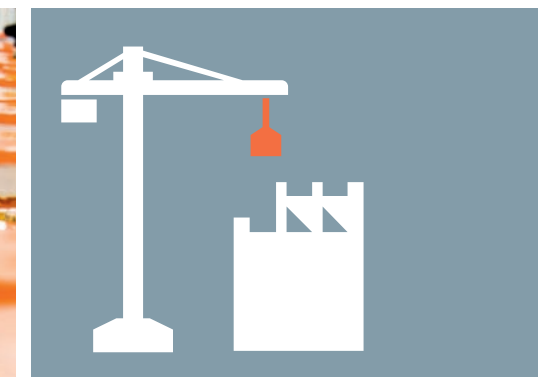
Het werkzaam vermogen (capital employed) stijgt naar € 381,8 miljoen (2012: € 371,3 miljoen). Het rendement op het werkzaam vermogen per ultimo boekjaar komt uit op 6,6% (2012: 7,4%), gebaseerd op het bedrijfsresultaat.

Het eigen vermogen per ultimo boekjaar bedraagt € 316,0 miljoen (2012: € 299,1 miljoen). Naast de gerealiseerde winst in 2013 wordt de stand van het eigen vermogen beïnvloed door het effect van de stelselwijziging.

De solvabiliteit per ultimo boekjaar komt uit op 66% (2012: 68%). De nettoliquiditeit (saldo van kasposities en langlopende leningen) bedraagt ultimo boekjaar € 42,7 miljoen (2012: € 42,1 miljoen).

De netto kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt € 47,9 miljoen (2012: € 41,2 miljoen). De operationele kasstroom voor werkkapitaal ligt 5% lager op € 22,6 miljoen (2012: € 23,9 miljoen). De kasstroom inclusief mutaties op werkkapitaal is € 7,9 miljoen (2012: € 10,6 miljoen negatief) door enerzijds de opbouw van de voorraden en anderzijds de sterke stijging van de crediteurenpositie. De vrije kasstroom bedraagt € 0,6 miljoen (2012: € 2,0 miljoen negatief). De beschikbare kasstroom uit operationele activiteiten is dus vrijwel geheel gebruikt voor investeringsactiviteiten.

Vooruitzichten 2014

Als gevolg van de voortgaande uitbreiding van de contract manufacturing activiteiten bij Plasmaproducten wordt in 2014 een verdere groei van de omzet verwacht. Als de afzetsdaling van korthoudbare bloedproducten blijft doorzetten, kan de omzetgroei lager uitvallen dan verwacht.

In 2014 worden fors hogere kosten voorzien om de groei van de contract manufacturing activiteiten voor Baxter mogelijk te maken en om het Compliance Enhancement Programme bij Plasmaproducten uit te voeren. Het netto-resultaat zal naar verwachting dan ook behoorlijk lager uitkomen dan in 2013.

Het personeelsbestand zal in 2014 licht toenemen. Enerzijds is sprake van forse groei bij Plasmaproducten als gevolg van de uitbreiding van de activiteiten en de groei van de kwaliteitsafdelingen. Anderzijds is als gevolg van de reorganisaties bij de Bloedbank en de conserndiensten sprake van krimp.

Om de uitbreiding van de contract manufacturing activiteiten mogelijk te maken zijn in 2014 hoger dan gebruikelijke investeringen voorzien. Op de locatie Amsterdam zal gestart worden met de nieuwbouw ten behoeve van de uitbreiding bij Plasmaproducten. Daarnaast zullen significante investeringen in technische systemen en procesapparatuur ten behoeve van Plasmaproducten worden gedaan.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

V.l.n.r. H. de Wit, O. Dijkstra, A. van Os, R. van Lier

Samenstelling

De Raad van Bestuur bestaat in 2013 uit:

A. van Os (voorzitter)
drs. H.J.C. de Wit (vicevoorzitter)
prof. dr. R.A.W. van Lier (lid)

mr. O. Dijkstra (algemeen secretaris)

Na 22 jaar werkzaam te zijn geweest voor Sanquin en haar rechtsvoorgangers, neemt mevrouw mr. H.M.H. de Bruijn-van Beek, algemeen secretaris van de Raad van Bestuur, begin 2013 afscheid in verband met haar pensionering. De Raad van Bestuur kijkt terug op een plezierige samenwerking en bedankt haar voor haar vele verdiensten.

Vergaderingen

De Raad van Bestuur vergadert in 2013 vijftig keer. Op verzoek van het bestuur worden leden van het managementteam en de concernstaf voor de vergaderingen uitgenodigd. Alle genomen besluiten worden in besluitenlijsten en notulen vastgelegd. Bij zijn activiteiten hanteert de Raad van Bestuur de Sanquin Corporate Governance Code en het Bestuursreglement, die spelregels en omgangsvormen omvatten voor goed bestuur, effectief toezicht en een heldere verantwoording.

Actualiteiten

De Raad van Bestuur besteedt in het verslagjaar uitgebreid aandacht aan de volgende onderwerpen, die van strategisch belang zijn voor de toekomst van de organisatie.

Juridische structuur Sanquin

In 2012 geeft de minister van VWS aan de voorzitter van de Tweede Kamer aan te wensen dat Sanquin "maatregelen neemt die ertoe leiden dat het eigen vermogen van de bloedbank niet risicodragend is voor de private activiteiten en andersom". Sanquin stelt medio 2013 aan de minister een gewenste structuraanpassing voor om tegemoet te komen aan zowel de vraag van de minister als aan de eigen wensen inzake de verdere ontwikkeling van Sanquin. Sanquin en VWS overleggen regelmatig over de vorm van de structuur. De minister heeft aangegeven de hybride structuur, waarbij publieke en marktconforme activiteiten onder één dak zijn verenigd, in stand te willen houden.

Strategie

Een brede vertegenwoordiging van medewerkers uit de organisatie formuleert tijdens verschillende bijeenkomsten in 2013 de missie en de visie opnieuw. Tevens is de strategie voor de komende jaren herijkt, die de leidraad vormt bij alle beslissingen van Sanquin. Sanquin heeft zowel een strategie voor de organisatie als geheel (de corporate strategie), als voor de afzonderlijke divisies.

Compliance

In het najaar van 2013 ontvangt Sanquin een warning letter van de Amerikaanse Food and Drug Administration (FDA). De FDA wijst daarin op knelpunten in het productieproces van geneesmiddelen voor de Amerikaanse markt. Direct wordt een driejarig Compliance Enhancement Programme gestart om de Amerikaanse richtlijnen nog beter na te leven.

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) voert in 2013 bij Sanquin een vervolgininspectie uit op het punt van de farmacovigilantie. Daarop start Sanquin een project om de organisatie in overeenstemming te brengen met de in 2012 gewijzigde farmacovigilantie-regelgeving.

Contract Manufacturing

In 2013 kondigt het Britse biofarmaceutische bedrijf Shire aan voornemens te zijn ViroPharma over te nemen. Sanquin produceert sinds 2008 als contract manufacturing organisation

(loonfabrikant) het plasmageneesmiddel Cinryze uit Amerikaans plasma in samenwerking met ViroPharma. Op deze manier kunnen wereldwijd patiënten met hereditair angio-oedeem worden behandeld met een zeer effectief werkend geneesmiddel dat voor Nederland al lange tijd beschikbaar is. Wij kijken uit naar de verdere samenwerking met Shire.

Sanquin tekende in 2012 een overeenkomst met het Amerikaanse farmaceutische bedrijf Baxter en vergroot in 2013 de productiecapaciteit voor het verwerken van plasma van Baxter. Gestart wordt met het bijbehorende validatieprogramma. In 2014 zal de bereiding aanvangen van albumine en immuunglobulines die onder andere worden toegepast bij de behandeling van brandwonden en bij ziektes waarbij de afweer tegen infecties of eigen lichaamcellen verstoord is.

Reorganisatie divisie Bloedbank

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft aan alle partijen in de zorgsector bezuinigingen opgelegd. In lijn met die bezuinigingen eist de minister dat ook de divisie Bloedbank 6% efficiënter gaat werken.

Sinds enige jaren daalt de vraag naar bloedproducten. In 2013 zet deze trend zich door. De aanhoudende daling is onder andere het gevolg van verbetering van het voorraadbeheer en de logistiek, toepassen van de CBO-richtlijn Bloedtransfusie, toegenomen

kostenbewustzijn bij onze afnemers, verbeterde operatietechnieken en minder medische ingrepen. Sanquin waardeert het dat er zuinig wordt omgegaan met bloed in Nederland. De divisie Bloedbank staat daardoor wel voor de uitdaging de efficiëntie te verhogen en kosten te reduceren, o.a. door verdere aanpassing van de formatie.

Ontwikkeling geneesmiddel met Xenikos

Sinds 2012 participeert Sanquin als aandeelhouder in Xenikos BV, een biotechnologisch bedrijf dat betrokken is bij de ontwikkeling van een experimenteel geneesmiddel, T-Guard™. Dit geneesmiddel wordt vervaardigd bij Sanquin en is bedoeld voor het behandelen van levensbedreigende afstoting na beenmergtransplantatie (Graf-versus-host-disease). Xenikos BV krijgt in 2013 van de Amerikaanse Food and Drug Administration (FDA) voor T-Guard™ een speciale status voor weesgeneesmiddelen. In dat jaar gaat ook een klinische fase 1b/2a studie van start.

De Raad van Bestuur kijkt met tevredenheid terug op het verslagjaar en ziet de toekomst van Sanquin met vertrouwen tegemoet.

Amsterdam, mei 2014
Raad van Bestuur

Overzicht nevenfuncties Raad van Bestuur

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste nevenfuncties opgenomen van de leden van de Raad van Bestuur van Sanquin. De nevenfuncties van de Raad van Bestuur hebben de goedkeuring van de Raad van Toezicht.

A. van Os (1955)

Hoofdfunctie:

voorzitter Raad van Bestuur Sanquin Bloedvoorziening.

Nevenfuncties:

- lid Raad van Bestuur CAF te Brussel (per 11 juni 2013);
- commissaris Sanquin Oy te Helsinki (tot 11 november 2013);
- directeur LSBR (per 1 juli 2013).

Drs. H.J.C. de Wit (1953)

Hoofdfunctie:

vicevoorzitter Raad van Bestuur Sanquin Bloedvoorziening.

Nevenfuncties:

- voorzitter executive board European Blood Alliance;
- lid dagelijks bestuur van het Committee of Experts on Blood Transfusion van het EDQM (European Directorate on the Quality of Medicines) van de Raad van Europa;
- bestuurslid Stichting IDTM;
- bestuurslid Stichting Tekke Huizinga Fonds;
- lid Board of Directors American Blood Centers;
- member of a communication platform for medical advisors at Fresenius;
- EMEA customer panel member at Caridian BCT;
- lid Raad van Advies TRIP.

Prof.dr. R. van Lier (1956)

Hoofdfunctie:

lid Raad van Bestuur Sanquin Bloedvoorziening.

Nevenfuncties:

- hoogleraar experimentele immunologie AMC-UvA;
- bestuurslid Stichting Immunovalley;
- voorzitter Nederlandse Vereniging voor Immunologie;
- vice president EFIS (European Federation of Immunological Societies);
- lid van de council van de 'International Union of Immunological Societies';
- secretaris wetenschappelijke adviesraad MS Research;
- lid wetenschappelijke adviesraad Nederlands Long Fonds;
- lid wetenschappelijke adviesraad Landsteiner Stichting voor Bloedtransfusie Research;
- lid wetenschappelijke en medische adviesraad Immunobank NV.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Samenstelling

De Raad van Toezicht bestaat in 2013 uit:

- mr. J.H. Schraven (voorzitter tot 1 juli 2013)
- prof. dr. F.C. Breedveld (voorzitter per 1 juli 2013)
- mw. drs. K. Bergstein
- prof. dr. B. Löwenberg (tot 1 juni 2013)
- M.J.W. Bontje (per 1 juni 2013)
- prof. dr. C.G. Figdor (per 1 juni 2013)
- ir. A.K. Lahr (per 1 juli 2013)
- mr. O. Dijkstra (algemeen secretaris)

Door het reglementair aftreden van de heer Van Rijn in 2012 ontstond een vacature, die pas in juni 2013 wordt vervuld. In juni treedt de heer Löwenberg reglementair af. Na een sollicitatieprocedure besluit de Raad tot benoeming van de heren Bontje, Figdor en Lahr tot lid van de Raad van Toezicht. Halverwege het verslagjaar trekt de heer Schraven zich terug als lid en voorzitter van de Raad van Toezicht vanwege nieuwe regelgeving van de overheid die het aantal commissariaten voor actieve bestuurders beperkt. De Raad besluit de heer Breedveld te benoemen tot voorzitter.

De Raad is de heren Schraven en Löwenberg veel dank verschuldigd voor de zorgvuldige en deskundige wijze waarop zij hun taak hebben vervuld.

De Raad van Toezicht is zo samengesteld, dat aan de statutaire eisen van deskundigheid en ervaring ruimschoots wordt voldaan.

Auditcommissie

De Raad houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij Sanquin. Tevens adviseert de Raad over de strategie en de activiteiten van Sanquin en beslist door goedkeuring over belangrijke voorstellen van de Raad van Bestuur. Bij zijn activiteiten hanteert de Raad de Sanquin Corporate Governance Code die spelregels en omgangsvormen omvat voor goed bestuur, effectief toezicht

en een heldere verantwoording. De Raad besluit in 2013 om per 2014 een auditcommissie in te stellen, bestaande uit de leden Bergstein en Lahr, die toezicht houdt op de werking van de financiële informatieverschaffing, de interne risicobeheersings- en controlesystemen en opvolging van aanbevelingen van de externe accountant.

Vergaderingen

De Raad vergadert in 2013 vijf keer. Daarnaast onderhouden leden van de Raad individuele contacten met bestuursleden en medewerkers van Sanquin. Op 23 mei en 30 oktober spreekt de voorzitter van de Raad met de Ondernemingsraad van Sanquin over de algemene gang van zaken in de organisatie.

In aanwezigheid van de externe accountant worden financiële rapportages, het jaarverslag 2012, de jaarrekening 2012 en het verslag van de accountant besproken en goedgekeurd. De Raad keurt het beleidsplan, de begroting voor 2014 en het Middellange Termijn Plan goed. Zoals gebruikelijk bespreekt de Raad de door de Raad van Bestuur opgestelde risico-inventarisatie en de bijbehorende beheersmaatregelen.

Actualiteiten

De Raad van Toezicht besteedde uitgebreid aandacht aan de volgende onderwerpen:

Nieuwbouwplannen

De plannen en investeringen voor onder andere de divisie Plasmaproducten worden besproken. De Raad gaat akkoord met het verstrekken van een lening aan de Stichting Medisch Centrum Slotervaart voor de bouw en exploitatie van een parkeergarage.

Structuurwijziging

De Raad stemt in met de nadere uitwerking van een andere juridische structuur van Sanquin. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het verzoek van de minister van VWS om maatregelen te treffen om het eigen vermogen van de bloedbank niet risicodragend te laten zijn voor de private activiteiten en andersom.

Strategie

De Raad bespreekt met de Raad van Bestuur en divisiedirecteuren de geherformuleerde missie en de visie, alsmede de opgestelde corporate en divisiestrategieën.

Mogelijke overname van een plasmageneesmiddelenorganisatie

Het door de Raad van Bestuur voorgelegde voorstel wordt na ampele overwegingen niet opportuun geacht.

Weesgeneesmiddelenstatus Xenikos

In 2013 krijgt Xenikos BV van de Amerikaanse Food and Drug Administration (FDA) een speciale status voor weesgeneesmiddelen voor haar product T-Guard™. Dit geneesmiddel wordt vervaardigd bij Sanquin. Deze orphan drug status biedt belangrijke voordelen bij de verdere ontwikkeling van dit geneesmiddel in de Verenigde Staten.

Navelstrengbloedbank

De Raad neemt kennis van het standpunt van de minister van VWS over de Navelstrengbloedbank. De minister is van mening dat de bank bij Sanquin dient te worden behouden, omdat hij voorziet in transplantaten voor bepaalde ernstig zieke patiënten. Daarnaast voorziet de Navelstrengbloedbank in navelstrengbloedstamcellen voor klinisch medisch-wetenschappelijk onderzoek.

Warning letter FDA

De Raad laat zich informeren over de warning letter die Sanquin heeft ontvangen van de Amerikaanse Food and Drug Administration (FDA) en de voorgestelde correctieve acties en investeringen.

Overname ViroPharma

Het Britse biofarmaceutische bedrijf Shire neemt eind 2013 het Amerikaanse farmaceutische bedrijf ViroPharma over. Sanquin produceert sinds 2008 Cinryze voor ViroPharma en zal dat na de overname voor Shire blijven doen.

Voortgang reorganisatie divisie Bloedbank

De Raad neemt kennis van de maatregelen van Sanquin om de kwaliteit van de bloedvoorziening te garanderen.

Evaluatie

De Raad van Toezicht evalueert schriftelijk zijn eigen functioneren en constateert dat zijn leden voldoende onafhankelijk zijn. De besluitvormingsprocedure in de Raad van Toezicht is zo vormgegeven dat belangenverstremming wordt vermeden.

De Raad evalueert tussentijds het functioneren van de Raad van Bestuur. Per 1 juni 2014 treedt Aart van Os terug als voorzitter van de Raad van Bestuur van Stichting Sanquin Bloedvoorziening. Het vertrek van de heer Van Os vindt plaats in goed overleg met de Raad van Toezicht van Sanquin. De Raad van Toezicht heeft besloten tot deze stap omdat het binnen de Raad van Bestuur ontbrak aan de benodigde chemie. De Raad van Toezicht zal op zoek gaan naar een nieuwe voorzitter, waarbij de Raad van Bestuur zal worden versterkt met een bestuurder die de rol van voorzitter tijdelijk waarneemt.

De grote betrokkenheid en inzet van donors maken ook in 2013 de kwaliteit, veiligheid en beschikbaarheid van bloedproducten mogelijk. De Raad van Toezicht is hen en alle medewerkers van Sanquin buitengewoon erkentelijk voor hun inzet in 2013 en de wijze waarop zij de doelstellingen van Sanquin samen hebben gerealiseerd.

Amsterdam, mei 2014
Raad van Toezicht

Overzicht nevenfuncties Raad van Toezicht

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste nevenfuncties opgenomen van de leden van de Raad van Toezicht.

Mr. J.H. Schraven (1942)

Voorzitter RvT vanaf mei 2006, benoemd mei 2006, afgetreden juli 2013.

Hoofdfunctie:

president-commissaris Tata Steel Nederland B.V. en non executive director Tata Steel Limited (India).

Nevenfuncties:

- lid bestuur Carnegie Stichting;
- voorzitter bestuur SEO Economisch Onderzoek;
- voorzitter Stichting Preferente Aandelen KPN;
- voorzitter Stichting Administratiekantoor Unilever N.V.;
- voorzitter raad van commissarissen van Stork B.V. en Fokker Technologies B.V.;
- lid raad van commissarissen BNP Paribas OBAM N.V.

Prof.dr. F. C. Breedveld (1950)

Voorzitter RvT vanaf juli 2013, benoemd september 2010, aftredend september 2014, herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

Voorzitter Raad van Bestuur Leids Universitair Medisch Centrum.

Nevenfuncties:

- voorzitter Stichting Curium;
- voorzitter Stichting Trombosedienst Leiden e.o.;
- voorzitter Stichting Houdster van Aandelen Medipark B.V.;
- lid bestuur Stichting Leiden Bio Science Park;
- lid algemeen bestuur Leids Universiteits Fonds;
- lid bestuur Bontius Stichting;
- voorzitter Raad van Toezicht Stichting Ipse de Bruggen;
- lid Raad van Toezicht VeerStichting;

Prof. Dr. B. Löwenberg (1946)

Benoemd mei 2005, afgetreden juni 2013.

Hoofdfunctie:

hoogleraar Hematologie Erasmus MC Rotterdam.

Nevenfuncties:

- lid van de Gezondheidsraad;
- lid Internationale Wetenschappelijke Adviesraad, Lund Strategic Center for Stem Cell Biology and Cell Therapy, Lund University, Zweden;
- lid International Scientific Advisory Board, Department of Biomedicine, Universiteit Basel;
- vice-voorzitter bestuur en voorzitter Internationale Wetenschapscommissie, European School of Hematology, Parijs;
- lid Raad van Toezicht Integraal Kankercentrum Nederland;
- editor-in-chief, Blood, scientific journal of the American Society of Hematology.

Mw. Drs. K.T.V. Bergstein, MBA (1967)

Benoemd 1 september 2012, aftredend 1 september 2016, herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

Lid Raad van Bestuur ASR Nederland N.V.

Nevenfunctie:

- lid Raad van Toezicht Universiteit Utrecht;
- lid Raad van Commissarissen Arboned.

M.J.W. Bontje (1954)

Benoemd 1 juni 2013, aftredend 1 juni 2017, herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

Eigen onderneming Bontje Advies en Management.

Nevenfuncties:

- voorzitter Vereniging Huisartsenposten Nederland (tot 1-1-2014);
- voorzitter InEen (vanaf 1-1-2014);
- voorzitter Raad van Toezicht Breburg;
- vice-voorzitter Raad van Toezicht Rivas;
- voorzitter Raad van Commissarissen Novae;
- bestuurslid St. Stuurgroep Ondervoeding;
- voorzitter St. Pand Hospice Nieuwegein;
- lid Raad van Toezicht Mohs klinieken (tot 1-1-2014);
- lid Raad van Toezicht Vrouw en klinieken.

Prof.dr. C.G. Figdor (1953)

Benoemd 1 juni 2013, aftredend 1 juni 2017, herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

Hoogleraar Immunologie Radboud Universitair Medisch Centrum Nijmegen.

Nevenfuncties:

lid Gezondheidsraad.

Ir. A.K. Lahr (1968)

Benoemd 1 juli 2013, aftredend 1 juli 2017, herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

CEO Fasttrack company.

Nevenfuncties:

venture Partner Social Impact Ventures NL.

JAARREKENING 2013

Geconsolideerde Jaarrekening 2013

Geconsolideerde balans per 31 december 2013 (voor resultaatbestemming)

	(x € 1.000,-)	Ref.	31 december 2013		31 december 2012	
			€	€	€	€
Activa						
Vaste activa						
Materiële vaste activa		5	195.332		173.327	
Financiële vaste activa		6	0		265	
				195.332		173.592
Vlottende activa						
Voorraden		7	159.464		132.593	
Vorderingen		8	82.697		82.481	
Liquide middelen		9	73.942		77.362	
				316.103		292.436
				511.435		466.028
Passiva						
Groepsvermogen						
Eigen vermogen		10	316.009		299.079	
Aandeel derden		11	19.483		19.281	
				335.492		318.360
Voorzieningen		12		15.025		17.666
Langlopende schulden		13		31.273		35.306
Kortlopende schulden		14		129.645		94.696
				511.435		466.028

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2013

	(x € 1.000,-)	Ref.	2013		2012	
			€	€	€	€
Netto-omzet	16		393.375		385.077	
Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werk			27.306		29.754	
Overige bedrijfsopbrengsten			10.346		14.152	
Som der bedrijfsopbrengsten				431.027		428.983
Kosten van grond- en hulpstoffen			110.249		122.536	
Lonen en salarissen	17		136.115		125.234	
Sociale lasten incl. pensioen	17		28.116		26.951	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	21		25.244		25.045	
Overige bedrijfskosten	22		106.184		101.597	
Som der bedrijfslasten				405.908		401.363
Bedrijfsresultaat				25.119		27.620
Opbrengst financiële vaste activa	24			-264		-1.035
Rentebaten	24			955		1.584
Rentelasten	24			-1.337		-1.544
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen				24.473		26.625
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	26			-7.071		-628
Aandeel derden				-472		-617
Resultaat na belastingen				16.930		25.380

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2013

	(x € 1.000,-)	Ref.	2013		2012	
			€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten						
Bedrijfsresultaat				25.119		27.620
<i>Aanpassingen voor:</i>						
Afschrijvingen op materiële vaste activa	21		25.244		25.045	
Mutatie voorzieningen	12		-2.641		-1.148	
				22.603		23.897
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>						
Toename Voorraden	7		-26.871		-13.108	
Toename Vorderingen	8		-216		-15.956	
Toename Kortlopende schulden	14		34.949		18.494	
				7.862		-10.570
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				55.584		40.947
Overige mutaties consolidatie			-268		890	
Ontvangen interest	24		955		1.584	
Vennootschapsbelasting	26		-7.071		-628	
Betaalde interest	24		-1.337		-1.544	
				-7.721		302
Kasstroom uit operationele activiteiten				47.863		41.249
Kasstroom uit investeringsactiviteiten						
Investerings materiële vaste activa	5		-47.248		-41.136	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				-47.248		-43.245
				615		-1.996
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Ontvangst uit langlopende schulden			16.700		10.500	
Aflossing langlopende schulden	13		-20.733		-7.186	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				-4.033		3.314
Netto kasstroom				-3.420		1.318
Toename/(afname) geldmiddelen	9			-3.420		1.318

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	(x € 1.000,-)	2013		2012	
		€	€	€	€
Stand per 1 januari			77.362		76.044
Mutatie boekjaar			-3.420		1.318
Stand per 31 december			73.942		77.362

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De activiteiten van Sanquin betreffen de bereiding en levering van lang en kort houdbare bloedproducten in Nederland alsmede bloedonderzoek in opdracht van derden. Sanquin voert tevens gesubsidieerd en contractonderzoek uit en verzorgt onderwijs in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam. In België worden door dochteronderneming CAF lang houdbare bloedproducten bereid en geleverd. In Finland wordt door Sanquin Oy voor de lokale markt de marketing verzorgd voor de lang houdbare bloedproducten.

Stichting Sanquin Bloedvoorziening heeft als hoofdlocatie Plesmanlaan 125, 1066 CK te Amsterdam en is ingeschreven in de Kamer van Koophandel Amsterdam onder nummer 41217565.

1.2 Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening opgenomen, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de Stichting Sanquin Bloedvoorziening overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-resultaten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

Aangezien de winst-en-verliesrekening over 2013 van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is in de enkelvoudige jaarrekening volstaan met een beperkte toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening.

De in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn:

- Stichting Sanquin Bloedvoorziening, Amsterdam, Nederland
- CAF-DCF CVBA, Brussel, België (50,01%)
- Sanquin Oy, Helsinki, Finland (100%)
- Euroclone BV, Amsterdam, Nederland (100%)

1.3 Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Sanquin en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen gemiddelde koersen. Koersverschillen met betrekking tot liquide middelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

1.5 Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn op één punt gewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit betreft de verwerking van het tijdelijk niet-bestede deel van de bijdrage voor research die is begrepen in de prijs van korthoudbare bloedproducten. De verwerking van deze tijdelijk niet-bestede middelen is gewijzigd om te voorkomen dat de tijdelijke onderbesteding leidt tot belastbare winst en daarmee tot belastingheffing over middelen die zijn bestemd voor researchdoeleinden.

Tot en met 2012 werd het verschil tussen de bijdrage voor research die is begrepen in de prijs van korthoudbare bloedproducten en de daadwerkelijke researchkosten van het researchprogramma met betrekking tot cellulaire producten verantwoord als resultaat. Dit deel van het resultaat van de stichting werd dan in het daaropvolgende jaar toegevoegd aan de bestemmingsreserve research om te borgen dat de verkregen researchmiddelen beschikbaar bleven voor researchdoeleinden.

Vanaf 2013 wordt het verschil tussen de bijdrage voor research die is begrepen in de prijs van korthoudbare bloedproducten en de daadwerkelijke researchkosten van het researchprogramma met betrekking tot cellulaire producten verantwoord als vooruitontvangen researchbijdrage onder de kortlopende schulden.

In 2013 bedroeg het verschil tussen de bijdrage voor research die is begrepen in de prijs van korthoudbare bloedproducten en de daadwerkelijke researchkosten van het researchprogramma met betrekking tot cellulaire producten € 1,7 miljoen. De stelselwijziging heeft dus in 2013 geleid tot een € 1,7 miljoen lager resultaat dan zonder de wijziging van het stelsel het geval zou zijn. Daarnaast is per 1 januari 2013 het deel van de bestemmingsreserve research dat tot stand is gekomen met bijdragen voor research begrepen in de prijs van korthoudbare bloedproducten verantwoord als vooruitontvangen researchbijdrage onder de kortlopende schulden. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 7,1 miljoen. Het totale effect op het eigen vermogen van de stelselwijziging bedraagt derhalve € 8,8 miljoen.

Om de cijfers over 2013 te kunnen vergelijken met de cijfers over 2012 zijn de jaarrekeningcijfers over 2012 die ter vergelijking in deze jaarrekening zijn opgenomen eveneens gewijzigd, als ware het nieuwe stelsel ook al in 2012 van kracht. In 2012 bedroeg het verschil tussen de bijdrage voor research die is begrepen in de prijs van korthoudbare bloedproducten en de daadwerkelijke researchkosten van het researchprogramma met betrekking tot cellulaire producten -/- € 2,1 miljoen. De stelselwijziging zou dus in 2012 hebben geleid tot een € 2,1 miljoen hoger resultaat dan zonder de wijziging van het stelsel het geval zou zijn. Per 31 december 2012 bedroeg het deel van de bestemmingsreserve research dat tot stand is gekomen met bijdragen voor research begrepen in de prijs van korthoudbare bloedproducten € 9,2 miljoen. Het effect van de stelselwijziging op het eigen vermogen per 31 december 2012 bedraagt derhalve € 7,1 miljoen.

2.3 Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij voornamelijk haar bedrijfsactiviteiten uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit zijn de functionele en presentatievaluta van Sanquin.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.

2.4 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Op vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering wordt niet afgeschreven tot het moment dat het activum in gebruik wordt genomen.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.6.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten. De implementatiekosten van software wordt rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van de activa. Voor de toekomstige kosten voor groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

2.5 Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, kan men ervan uitgaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd.

Indien en voor zover de Stichting Sanquin Bloedvoorziening in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Effecten

De onder financiële vaste activa opgenomen effecten die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de onderneming duurzaam te dienen, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Waardeverminderingen van deze effecten worden verwerkt ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten leningen die tot de vervaldag zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de aflossingswaarde en direct verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

2.6 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de Stichting wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is veelal gelijk aan de directe opbrengstwaarde bij verkoop.

2.7 Voorraden

Grond- en hulpstoffen en halffabricaten

De grondstoffen omvatten plasma en hulpmaterialen. Deze voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs of eventuele lagere marktwaarde. Een voorziening voor incurante voorraden is waar nodig in mindering gebracht op de waarde van de voorraad.

De halffabricaten, inclusief de per balansdatum onderhanden productie, zijn gewaardeerd tegen direct bestede kosten plus een opslag voor directe fabricagekosten, of eventuele lagere marktwaarde. Een voorziening voor incurante voorraden is waar nodig in mindering gebracht op de waarde van de voorraad.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad gereed product is gewaardeerd tegen de grondstofkosten plus de direct toerekenbare fabricagekosten, dan wel lagere marktwaarde. Een voorziening voor incurante voorraden is waar nodig in mindering gebracht op de waarde van de voorraad.

Handelsgoederen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Een voorziening voor incurante voorraden is waar nodig in mindering gebracht op de waarde van de voorraad.

2.8 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.9 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan een jaar. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.10 Aandeel derden

Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het nettobelang in de desbetreffende groepsmaatschappijen.

2.11 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorzieningen personeel

De personele voorzieningen bestaan uit verplichtingen met betrekking tot bestaande afvloeiingsregelingen, reorganisatiekosten, gereserveerde en te compenseren pensioenpremies, jubileumuitkeringen en doorbetaling bij langdurige ziekte.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Latente belastingen worden verantwoord voor tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures, tenzij Sanquin in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijk verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

2.12 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden direct verwerkt in de winst- en

verliesrekening. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de op dat moment geldende aflossingswaarde. Het gedeelte van de langlopende schulden dat wordt afgelost in het komende boekjaar, is opgenomen onder de kortlopende schulden.

2.13 Leasing

Bij de Stichting Sanquin Bloedvoorziening kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de Stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen kunnen al gerealiseerd worden zodra zij voorzienbaar zijn.

3.2 Opbrengstverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot het eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden verwerkt indien en voorzover de betreffende diensten daadwerkelijk zijn verricht.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling van monetaire posten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

3.3 Netto-omzet

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de groep.

3.4 Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan onder andere uit subsidieopbrengsten. Subsidies worden als baten verantwoord in de

winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting Sanquin Bloedvoorziening de condities voor ontvangst kan aantonen.

3.5 Kosten van grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen zijn de aan de netto-omzet direct toe te rekenen verbruikte grondstoffen, alsmede kosten van fabricage tegen inkoopwaarde, dan wel bij handelsgoederen de directe inkoopwaarde. Tevens zijn hierin begrepen, indien van toepassing, de afwaardering van voorraden tot lagere marktwaarde en eventuele getroffen voorzieningen voor incurante voorraden.

3.6 Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenbijdragen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Sanquin maakt voor de pensioenregeling in Nederland gebruik van het Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn.

De verplichtingen die voortvloeien uit de rechten van het personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Sanquin betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) van het pensioenfonds dit toelaat.

Naar de stand van 31 december 2013 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 109% (bron: website www.pfwz.nl d.d. 1 maart 2014). Het pensioenfonds dient een dekkingsgraad van tenminste 105% te hebben om te voorkomen dat extra stortingen moeten worden verricht door de aangesloten instellingen of dat bijzondere premieverhogingen moeten worden doorgevoerd. Sanquin heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Sanquin heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar als last verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Pensioenregelingen van dochterondernemingen in het buitenland, die vergelijkbaar zijn met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, worden eveneens volgens de verplichtingenbenadering verwerkt. Van buitenlandse pensioenregelingen die niet vergelijkbaar zijn wordt een beste schatting gemaakt van de per balansdatum bestaande verplichting, op basis van een in Nederland algemeen aanvaarde actuariële waarderingsmethodiek.

3.7 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

3.8 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

3.9 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met vrijgestelde winstbestanddelen, investerings- en overige faciliteiten. Sanquin gaat er daarbij van uit dat de belastingplicht alleen van toepassing is op het marktconforme deel van de organisatie.

4. Beheer van financiële risico's

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening is onderhevig aan verschillende financiële risico's: prijsrisico (waaronder valuta-risico, markt-risico en rente- en kasstroomrisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico. De omvang van deze risico's in de dagelijkse bedrijfsvoering is niet zodanig dat financiële instrumenten worden gebruikt om de risico's af te dekken. Het beheer van financiële risico's wordt centraal uitgevoerd door de afdeling Concern Control op basis van beleid dat is vastgesteld door de Raad van Bestuur.

4.1 Prijsrisico

Valutarisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening is voornamelijk werkzaam in de Europese Unie. Indien significante meerjarige leveringsverplichtingen worden aangegaan, zoals bij de levering van Cinryze voor de Amerikaanse markt, worden in principe prijsafspraken in Euro's gemaakt, ook als levering plaatsvindt aan landen buiten de Europese Unie.

De resterende transacties in buitenlandse valuta zijn relatief gering en eventuele daaruit resterende risico's worden derhalve niet afgedekt.

Marktrisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening is onderhevig aan risico's met betrekking tot grondstof- en energieprijzen. Dit risico wordt beheerst door de afhankelijkheid van leveranciers zoveel mogelijk te verminderen, de inkoop waar mogelijk te centraliseren en zoveel mogelijk langdurige prijsafspraken te maken met leveranciers. Uitgangspunt bij het aangaan van inkooprelaties is dat gestreefd wordt naar prijsstijgingen die vallen binnen de marges van de overheidsregeling voor prijscompensatie voor budgetten in de gezondheidszorg.

Rente- en kasstroomrisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt de Stichting risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de Stichting risico's over de marktwaarde.

Met betrekking tot deze vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico's gecontracteerd.

4.2 Kredietrisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop van kort houdbare bloedproducten vindt plaats aan Nederlandse ziekenhuizen. Bij de verkoop van lang houdbare bloedproducten vindt alleen verkoop plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidsstoets van de Stichting. Verkoop vindt plaats op basis van krediettermijnen tussen de 14 en 60 dagen. Voor grote leveringen kunnen aanvullende zekerheden worden gevraagd, waaronder vooruitbetalingen en garantiestellingen, of worden kredietverzekeringen afgesloten.

4.3 Liquiditeitsrisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten. Tot op heden zijn geen specifieke bankconvenanten van toepassing.

Toelichting op de balans

5. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	Totaal
	(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2013					
Verrijgings- of vervaardigingsprijzen	122.617	172.357	25.471	25.893	346.338
Cumulatieve afschrijvingen	-41.318	-112.018	-19.676	1	-173.011
Boekwaarden	81.299	60.339	5.795	25.894	173.327
Mutaties					
Investeringen	5.710	8.277	2.093	31.168	47.248
Mutaties	11.403	4.933	272	-16.607	1
Desinvesteringen	-1.767	-1.246	-163	0	-3.176
Mutatie Afschrijvingen	1.767	1.246	163	0	3.176
Afschrijvingen	-6.340	-16.070	-2.834	0	-25.244
Afschrijvingen desinvesteringen					
Saldo	10.773	-2.860	-469	14.561	22.005
Stand per 31 december 2013					
Verrijgings- of vervaardigingsprijzen	137.963	184.321	27.672	40.454	390.410
Cumulatieve afschrijvingen	-45.891	-126.842	-22.346	1	-195.078
Boekwaarden	92.072	57.479	5.326	40.455	195.332
Afschrijvingspercentages	0%-10%	10%-20%	20%-33%	0%	

Investeringen in projecten die per balansdatum nog onderhanden zijn worden verantwoord in de kolom 'Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering'. Na oplevering worden deze projecten verantwoord als 'Bedrijfsgebouwen en terreinen', 'Machine en installaties' of 'andere vaste bedrijfsmiddelen'. De bijbehorende afboeking van 'Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering' is zichtbaar als een negatieve post bij de 'Investeringen'.

De activa staan ter vrije beschikking van de Stichting, met uitzondering van de productiefaciliteiten die zijn gefinancierd met de lening van Baxter (zie voor meer informatie toelichting 13. Langlopende schulden).

De actuele waarde van de vaste activa wijkt niet significant af van de boekwaarde.

De investeringen in 2013 groter dan € 1,0 miljoen in materiële vaste activa zijn:

	Investeringen in materiële vaste activa
	(x € miljoen)
Installaties met betrekking tot capaciteitsuitbreiding voor Baxter	17,9
Inrichting gebouw Y ten behoeve van Plasmaproducten, Diagnostiek en Research	2,8
Installaties ten behoeve van bereding Nonafact	2,1
Cleanrooms en kleedsluit gebouw P	1,9
Renovatie gebouw U ten behoeve van Research	1,4
Nieuwe vriesdroger Plasmaproducten	1,2
Nieuwe massaspectrometer Research	1,0

6. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Deelnemingen	Totaal
	(x € 1.000,-)	€
Stand per 1 januari 2013	265	265
Investeringen	0	0
Resultaat deelnemingen	-265	-265
Desinvesteringen	0	0
Stand per 31 december 2013	0	0

Deelnemingen

Sanquin heeft in 2012 een financieel belang verworven in Xenikos BV, te Nijmegen. Xenikos is een biotechnologisch bedrijf dat een experimenteel geneesmiddel T-Guard® ontwikkelt. T-Guard® is een geneesmiddel voor het behandelen van ernstige afstotingsreacties bij patiënten na een transplantatie met bloedstamcellen van een donor: Graft-Versus-Host Disease (GVHD).

Het aandelenbelang van Sanquin bedraagt 37,44%. Vanwege het negatieve eigen vermogen van Xenikos per 31 december 2013 is het belang in Xenikos volledig afgewaardeerd.

Sanquin heeft een verplichting om op basis van toekomstige milestones in het ontwikkeltraject van een nieuw medicijn aanvullend € 1,3 miljoen euro te investeren in het aandelenkapitaal van Xenikos. De eerste milestone is door Xenikos eind 2013 behaald. Na aanleiding daarvan heeft Sanquin begin 2014 een aanvullende investering in het aandelenkapitaal van Xenikos gedaan van € 0,7 miljoen. Derhalve resteert nog een voorwaardelijke investeringsverplichting van € 0,7 miljoen. Tevens heeft Sanquin een borgstelling afgegeven voor de verplichting van Xenikos uit hoofde van een aan Xenikos toegekend innovatiekrediet voor een bedrag van € 1,9 miljoen euro.

Sanquin heeft sinds 2000 een deelneming in Vitaleech Bioscience NV, te Rotterdam. Het aandelenbelang van Sanquin bedraagt 11%. Vitaleech ontwikkelt een middel tegen ontstekingen van het tandvlees. Het overgrote deel van de aandelen heeft Sanquin verworven in de jaren 2000 tot en met 2005 als vergoeding voor geleverde producten en diensten ten behoeve van onderzoek door Vitaleech. Vanwege onzekerheid over de toekomstige winstgevendheid van de onderneming is het belang volledig afgewaardeerd.

7. Voorraden

	31-12-2013	31-12-2012
	(x € 1.000,-)	€
Grond- en hulpstoffen en halfabricaten	110.080	93.704
Gereed product en handelsgoederen	39.364	30.346
Onderhanden contract manufacturing	10.020	8.543
	159.464	132.593

De voorraden zijn toegenomen als gevolg van de uitbreiding van de activiteiten en vanwege het beleid om de voorraden grondstoffen, hulpstoffen, halfabricaten en gereed product op te hogen in verband met de hogere veiligheidsmarges bij het zekerstellen van de bloedvoorziening.

Bij de waardering van de voorraden is rekening gehouden met een voorziening voor incurantheid van € 23,4 miljoen (2012: € 18,7 miljoen).

De voorraden staan ter vrije beschikking van de Stichting. Uitzondering daarop vormt het onderhanden werk met betrekking tot contract manufacturing voor derden. Hierbij levert de contractpartij van Sanquin zelf het te fractioneren plasma of tussenproducten aan. Dit plasma en de daaruit voortvloeiende tussen- en eindproducten blijven tijdens het gehele productieproces eigendom van de contractpartij. Als onderhanden werk wordt verantwoord de door Sanquin toegevoegde waarde per balansdatum.

8. Vorderingen

	31-12-2013	31-12-2012
	(x € 1.000,-)	€
Handelsdebiteuren	63.744	68.998
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.811	5.389
Overige vorderingen en overlopende activa	12.142	8.094
	82.697	82.481

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Handelsdebiteuren

	31-12-2013	31-12-2012
	(x € 1.000,-)	€
Handelsdebiteuren	64.473	69.783
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-729	-785
	63.744	68.998

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2013	31-12-2012
(x € 1.000,-)	€	€
Omzetbelasting	6.216	4.895
Sociale lasten	595	494
	6.811	5.389

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2013	31-12-2012
(x € 1.000,-)	€	€
Waarborgsommen	176	31
Vooruitbetaalde kosten	2.775	1.862
Nog te ontvangen inkomsten	9.191	6.201
	12.142	8.094

Ten aanzien van de vorderingen zijn geen zekerheden verstrekt aan andere partijen.

9. Liquide middelen

De post geldmiddelen in het kasstroomoverzicht is als volgt samengesteld:

	31-12-2013	31-12-2012
(x € 1.000,-)	€	€
Kas	78	69
Banktegoeden	14.787	15.370
Deposito's	59.077	61.923
	73.942	77.362

De deposito's hebben alle een resterende looptijd van minder dan een jaar.

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de balans in de enkelvoudige jaarrekening nader toegelicht.

11. Aandeel derden

Het verloop van het aandeel derden is als volgt:

	31-12-2013	31-12-2012
(x € 1.000,-)	€	€
Stand per 1 januari	19.281	18.664
Resultaat boekjaar	202	617
Stand per 31 december	19.483	19.281

12. Voorzieningen

	31-12-2013	31-12-2012
(x € 1.000,-)	€	€
Personele voorzieningen	8.609	11.966
Latente belastingverplichtingen	5.503	5.700
Overige voorzieningen	913	0
	15.025	17.666

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Personele voorzieningen	Latente Belastingen	Overige voorzieningen	Totaal
(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2013	11.966	5.700	0	17.666
Dotatie		322	913	1.235
Onttrekkingen	-1.813	-519		-2.332
Vrijval	-1.544			-1.544
Stand per 31 december 2013	8.609	5.503	913	15.025

De personele voorzieningen bestaan uit verplichtingen met betrekking tot bestaande afvloeiingsregelingen, reorganisatiekosten, gereserveerde en te compenseren pensioenpremies, jubileumuitkeringen en doorbetaling bij langdurige ziekte. De onttrekking aan de personele voorziening van € 1,8 miljoen komt voort uit uitbetaling van afvloeiingsregelingen voor vertrekkende medewerkers op grond van het sociaal plan in het kader van de reorganisatie Bloedbank 2015. De vrijval die is gerealiseerd in de personele voorzieningen heeft eveneens betrekking op de voorziening voor de reorganisatie Bloedbank 2015 en vindt zijn oorzaak in een hoger dan verwacht natuurlijk verloop van personeel. Meer mensen dan verwacht hebben een vervangende baan elders binnen Sanquin geaccepteerd, waardoor naar

verwachting minder mensen een beroep doen op de faciliteiten die beschikbaar zijn in het sociaal plan.

Voor de verschillen tussen de fiscale en de vennootschappelijke waardering van balansposten van CAF-DCF die leiden tot een toekomstige verplichting tot het betalen van vennootschapsbelasting, is een voorziening voor latente belastingen gevormd.

De overige voorzieningen zijn gevormd ten behoeve van lopende claims en juridische geschillen.

De voorzieningen zijn grotendeels als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

13. Langlopende schulden

	Aflossingswaarde per 31-12-2013	Aflossingsverplichting 2014	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Leningen	45.200	20.000	25.200	0
Schulden aan kredietinstellingen	6.806	733	6.073	0
Stand per 31 december	52.006	20.733	31.273	0

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn.

De waardering van de langlopende schulden tegen aflossingswaarde benadert de geamortiseerde kostprijs van de schulden.

Naast de opgenomen leningen heet Sanquin met een kredietinstelling een kredietfaciliteit afgesloten van maximaal € 10 miljoen. Van deze faciliteit is in 2013 geen gebruik gemaakt.

Leningen

Dit betreft een lening van Baxter van € 25,2 miljoen ter financiering van de procesinstallaties voor de contract manufacturing activiteiten ten behoeve van Baxter. De lening loopt tot en met 2024 en over het uitstaande bedrag is geen rente verschuldigd. Ten behoeve van deze leningen zijn zekerheden verstrekt met betrekking tot de specifieke procesinstallaties die voor het contract manufacturing activiteiten voor Baxter worden geïnstalleerd. De lening wordt terugbetaald middels een korting op het overeengekomen tarief voor contract manufacturing.

Schulden aan kredietinstellingen

Dit betreft een drietal leningen van kredietinstellingen ten behoeve van investeringen in de Belgische productiefaciliteiten. In 2013 is een bedrag afgelost van € 0,7 miljoen. De leningen hebben een resterende looptijd van 7 jaar en kennen rentepercentages die variëren van 2,0% tot 3,7%. Ten aanzien van de leningen zijn door CAF zekerheden in de vorm van hypotheekrechten en pandrechten op de activa van CAF aan de kredietgevers verstrekt.

14. Kortlopende schulden

	31-12-2013	31-12-2012
(x € 1.000,-)	€	€
Aflossingsverplichtingen	20.733	2.078
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	50.523	44.285
Vooruitontvangen researchbedragen	8.803	7.112
Salarissen en vakantiegeld	17.515	15.331
Belastingen en premies sociale verzekeringen	14.092	6.984
Pensioenpremies	1.240	1.430
Overige schulden overlopende passiva	16.739	17.476
Stand per 31 december	129.645	94.696

De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 34,9 miljoen als gevolg van onder andere opname van de aflossingsverplichting van de lening van de Landsteiner Stichting voor BloedtransfusieResearch (LSBR) van € 20,0 miljoen. Deze lening was in 2012 onder de langlopende schulden opgenomen. De lening loopt tot en met oktober 2014 en over het uitstaande bedrag is 4,75% rente verschuldigd. Ten behoeve van deze lening zijn geen zekerheden verstrekt.

De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar.

15. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Per balansdatum zijn door Sanquin investeringsverplichtingen aangegaan van € 49,4 miljoen. Het betreft investeringen voor de nieuwbouw ten behoeve van de uitbreiding van de huisvesting van de divisies Plasmaproducten en Research en procesapparatuur voor de bereiding van plasmaproducten en laboratoriumapparatuur. De investeringsverplichtingen kennen voor ongeveer de helft een looptijd van minder dan een jaar, en zijn voor de andere helft aangegaan voor een termijn tot maximaal 5 jaar.

Sanquin huurt op vele locaties afnamecentra. De jaarlijkse huurverplichting die daarmee samenhangt, bedraagt € 1,3 miljoen. De diverse huurcontracten kennen looptijden tussen de 1 en 5 jaar.

Met name ten behoeve van het wagenpark zijn leasecontracten afgesloten met een jaarlijkse financiële verplichting ter hoogte van € 0,6 miljoen. Leasecontracten kennen een maximale looptijd van 5 jaar.

Aan diverse contractpartijen zijn bankgaranties verstrekt ter waarde van € 0,6 miljoen. Tevens heeft Sanquin een borgstelling afgegeven voor de verplichting van de deelneming Xenikos uit hoofde van een aan Xenikos toegekend innovatiekrediet voor een bedrag van € 1,9 miljoen euro.

Toelichting winst- en verliesrekening

16. Netto-omzet

De netto-omzet kan als volgt worden onderscheiden naar geografische gebieden:

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
Nederland	229.102	251.667
Buiten Nederland	164.273	133.410
	393.375	385.077

De netto-omzet is voorts naar de belangrijkste categorieën te onderscheiden:

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
Omzet Bloedbank	143.854	154.679
Omzet Plasmaproducten	205.887	192.265
Omzet Diagnostiek	20.516	20.661
Omzet Reagents	12.326	9.250
Omzet Research	7.440	6.514
Omzet Overige activiteiten	3.352	1.708
	393.375	385.077

17. Lonen en salarissen

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
Lonen en salarissen	136.115	125.234
Sociale lasten	18.230	17.861
Pensioenlasten	9.886	9.090
	164.231	152.185

De kosten voor lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenpremies zijn in 2013 toegenomen met € 12,0 miljoen. Belangrijkste oorzaak is de stijging de salarissen conform de CAO Sanquin. Tevens zijn de sociale lasten en pensioenpremies verhoogd. Tenslotte is de formatie bij de divisie Plasmaproducten gestegen in lijn met de verhoging van de omzet.

18. Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2013 waren gemiddeld 2.676 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2012: 2.498). Hiervan zijn er 232 werkzaam in het buitenland (2012: 233).

19. Bezoldiging Raad van Bestuur

De totale bezoldiging, inclusief pensioenpremies, van de Raad van Bestuur bedraagt € 759. Hiervan heeft € 349 betrekking op de activiteiten van de Bloedbank en € 410 op de private activiteiten van Sanquin. In 2012 bedroeg de totale bezoldiging van de Raad van Bestuur € 766. De stijging in 2013 is het gevolg van reguliere salarisverhogingen conform de CAO van Sanquin en van gewijzigde regels met betrekking tot de openbaarmaking van de bestuurdersbeloningen. De specificatie is als volgt:

	Beloning Pensioenpremies		
2013	(x € 1.000,-)	€	€
A. van Os		215	23
H.J.C. de Wit		259	27
R.A.W. van Lier		213	22
2012			
A. van Os (vanaf 1-9-2012)		61	7
T.J.F. Buunen (tot 1-9-2012)		185	20
H.J.C. de Wit		244	25
R.A.W. van Lier		203	21

Daarnaast zijn er personeelslasten ten koste van de stichting gekomen met betrekking tot een gewezen lid van de Raad van Bestuur, de heer T.J.F. Buunen, die nog in dienst is van Sanquin. Zijn feitelijke uitdiensttreding is in maart 2014. Vanaf zijn terugtreden uit de Raad van Bestuur maakt hij gebruik van tijdens zijn dienstverband gespaard verlof en van de levensloopregeling. Hij maakt daarbij gebruik van de voor alle medewerkers van Sanquin geldende regelingen. De specificatie is als volgt:

	Beloning Pensioenpremies		
2013	(x € 1.000,-)	€	€
T.J.F. Buunen		276	31
2012			
T.J.F. Buunen (vanaf 1-9-2012)		92	10

Een verantwoording van de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur op grond van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is opgenomen onder de overige gegevens in de bijlage Bezoldiging Topfunctionarissen in deze jaarrekening.

20. Beloning Raad van Toezicht

De betaling aan de Raad van Toezicht bedraagt € 30.000 (2012: € 34.000) en kan als volgt worden gespecificeerd:

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
F.C. Breedveld*	11	7
Mw. K.T.V. Bergstein (vanaf 1-9-2012)	0	0
M.J.W. Bontje (vanaf 1-6-2013)	4	0
C.G. Figdor (vanaf 1-7-2013)	0	0
A.K. Lahr (vanaf 1-7-2013)	4	0
J.H. Schraven (tot 1-7-2013)	7	15
B. Löwenberg (tot 1-7-2013)*	4	7
M.J. van Rijn (tot 1-9-2012)	0	5

* Voor sommige leden van de Raad van Toezicht stort Sanquin de vergoeding direct naar de werkgever.

Een verantwoording van de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht op grond van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) is opgenomen in de bijlage Bezoldiging Topfunctionarissen in deze jaarrekening.

21. Afschrijvingen op en overige waardeveranderingen van materiële vaste activa

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
Materiële vaste activa (paragraaf 5)	25.244	25.045
	25.244	25.045

22. Overige bedrijfskosten

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
Overige personeelskosten	12.326	10.165
Huisvestingskosten	18.123	17.758
Donorkosten	2.817	3.295
Transportkosten	4.007	4.136
Algemene kosten	68.911	66.243
	106.184	101.597

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
Algemene kosten		
Onderhoudskosten	11.869	10.691
Kosten publiciteit	4.431	4.753
Reis-, verblijf- en representatiekosten	3.611	3.463
Kantoorkosten	1.384	1.470
Communicatiekosten	3.678	3.572
Automatiseringskosten	17.006	14.881
Advies-/accountantskosten	5.954	5.423
Kosten externe dienstverlening	6.804	8.004
Verzekeringen en Belastingen	2.982	2.886
Overige kosten	11.192	11.100
	68.911	66.243

23. Accountantshonoraria

De volgende bedragen aan accountantshonorarium voor de dienstverlening door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. zijn ten laste van het resultaat gebracht:

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
Controle van de jaarrekening	320	321
Andere controlewerkzaamheden	14	5
Fiscale Advisering	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
	334	326

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe onafhankelijke accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties).

24. Financiële baten en lasten

	2013	2012
(x € 1.000,-)	€	€
Opbrengst van financiële vaste activa	-264	-1.035
Rentebaten	955	1.584
Rentelasten	-1.337	-1.544
	-646	-995

25. Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De ten laste van het resultaat over 2013 gebrachte kosten van onderzoek en ontwikkeling bedragen € 28,0 miljoen (2012: € 29,7 miljoen).

26. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening heeft een non-profit-doelstelling. Ten aanzien van de marktconforme activiteiten van de Stichting zijn tot en met 2012 afspraken gemaakt met de fiscale autoriteiten over de vaststelling van het belastbare bedrag en de daarover verschuldigde vennootschapsbelasting. Vanaf 2013 geldt het reguliere regime van de vennootschapsbelasting voor Sanquin. De belasting over het resultaat is derhalve berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening. Sanquin gaat er daarbij van uit dat de belastingplicht alleen van toepassing is op het marktconforme deel van de organisatie. De Belastingdienst heeft deze zienswijze nog niet geaccordeerd. Omdat de reikwijdte van de heffing van de vennootschapsbelasting nog onzeker is, kan de daadwerkelijke belastinglast over 2013 afwijken van de in de jaarrekening opgenomen belastinglast.

Enkelvoudige jaarrekening 2013

Geconsolideerde balans per 31 december 2013 (voor resultaatbestemming)

	(x € 1.000,-)	Ref.	31 december 2013		31 december 2012	
			€	€	€	€
Activa						
Vaste activa						
Materiële vaste activa			170.079		147.058	
Financiële vaste activa		28	19.761		19.777	
				189.840		166.835
Vlottende activa						
Vorraden			130.308		103.094	
Vorderingen		29	66.204		64.349	
Liquide middelen		30	71.683		76.994	
				268.195		244.437
				458.035		411.272
Passiva						
Eigen vermogen		31				
Stichtingskapitaal			1.957		1.957	
Bestemmingsreserve		32	7.976		8.669	
Overige reserves			289.146		265.182	
Resultaat boekjaar			16.930		23.271	
				316.009		299.079
Voorzieningen		33		8.974		11.953
Langlopende schulden		34		25.200		28.500
Kortlopende schulden		35		107.852		71.740
				458.035		411.272

Winst-en-verliesrekening over 2013

Geconsolideerde balans per 31 december 2013 (voor resultaatbestemming)

	(x € 1.000,-)	31 december 2013		31 december 2012	
		€	€	€	€
Netto-omzet		342.412		331.416	
Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werk		27.111		29.599	
Overige bedrijfsopbrengsten		9.659		9.034	
Som der bedrijfsopbrengsten			379.182		370.049
Kosten van grond- en hulpstoffen		97.752		105.121	
Lonen en salarissen		122.921		112.224	
Sociale lasten incl. pensioen		23.292		22.631	
Afschrijvingen op materiële vaste activa		20.051		20.116	
Overige bedrijfskosten		91.624		84.375	
Som der bedrijfsopbrengsten			355.640		344.467
Bedrijfsresultaat			23.542		25.582
Opbrengst materiële vaste activa			0		0
Opbrengst financiële vaste activa			0		0
Rentebaten			941		1.567
Rentelasten			-1.086		-1.270
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen			23.397		25.879
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			-6.723		-130
Resultaat deelnemingen			256		-369
Resultaat na belastingen			16.930		25.380

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

27. Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde in overeenstemming met paragraaf 2.5 van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

28. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Deelnemingen in groepsmaatschappijen		Totaal
	(x € 1.000,-)	€	
Stand per 1 januari 2013	19.777		19.777
Investerings			
Resultaat deelnemingen	255		255
Afwaardering	-271		-271
Stand per 31 december 2013	19.761		19.761

Lijst deelnemingen

De rechtstreeks door Stichting Sanquin Bloedvoorziening gehouden deelnemingen zijn:

Volledig geconsolideerd

	Aandeel in geplaatst kapitaal	
	in %	
CAF-DCF cbva, Brussel	50,01	
Sanquin Oy, Helsinki	100,00	
Euroclone BV, Amsterdam	100,00	

Niet geconsolideerd

De niet geconsolideerde deelnemingen kwalificeren als verbonden partijen waarop door de Stichting Sanquin Bloedvoorziening beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. De Stichting heeft zich niet garant gesteld voor de schulden van de geconsolideerde deelnemingen en heeft daar ook geen verplichting of voornemen toe.

Overige kapitaalbelangen die als deelneming kwalificeren

	Aandeel in geplaatst kapitaal
in %	
Vitaleech BV, Rotterdam	11,00
Xenikos BV, Nijmegen	37,44

29. Vorderingen

	31-12-2013		31-12-2012	
	(x € 1.000,-)	€	€	€
Debiteuren		49.847		54.015
Belastingen en premies sociale verzekeringen		6.125		4.869
Overige vorderingen en overlopende activa		10.232		5.465
		66.204		64.349

30. Liquide middelen

	31-12-2013		31-12-2012	
	(x € 1.000,-)	€	€	€
Kas		78		69
Banktegoeden		14.128		15.002
Deposito's		57.477		61.923
		71.683		76.994

31. Eigen vermogen

	Stichtingskapitaal	Bestemmingsreserve	Algemene reserve	Onverdeelde winst	Totaal
	(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2013	1.957	15.781	265.182	23.271	306.191
Mutaties					
Resultaat lopend boekjaar	0	0	0	16.930	16.930
Winstbestemming	0	1.400	21.871	-23.271	0
Overige mutaties reserves	0	-9.205	2.093	0	-7.112
Stand per 31 december 2013	1.957	7.976	289.146	16.930	316.009

32. Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserves betreffen de Reserve Research en de Reserve Internationale samenwerking.

De Reserve Research is oorspronkelijk gevormd uit de positieve exploitatiesaldo's van de voormalige research Stichting dr. Karl Landsteiner die bij de fusie is opgegaan in Sanquin.

In 2013 is een nieuwe bestemmingsreserve Internationale samenwerking gevormd. Conform het besluit van de Raad van Bestuur aangaande de bestemming van het resultaat 2012 is € 1,4 miljoen toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. Dit bedrag is afkomstig uit een ontvangen bijdrage voor een ontwikkelingsproject dat door efficiëntie in de uitvoering goedkoper is uitgevallen dan vooraf was verwacht. Door het vormen van een bestemmingsreserve voor deze ontvangen gelden wordt geborgd dat deze middelen beschikbaar blijven voor ontwikkelingsprojecten.

34. Langlopende schulden

	Aflossingswaarde per 31-12-2013	Aflossingsverplichting 2014	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
	(x € 1.000,-)	€	€	€
Leningen	45.200	20.000	25.200	0
Schulden aan kredietinstellingen	0	0	0	0
	45.200	20.000	25.200	0

33. Voorzieningen

	31-12-2013		31-12-2012	
	(x € 1.000,-)	€	€	€
Personele voorzieningen		8.974		11.953
Overige voorzieningen		0		0
		8.974		11.953

De personele voorzieningen bestaan uit verplichtingen met betrekking tot bestaande afvloeiingsregelingen, reorganisatiekosten, gereserveerde en te compenseren pensioenpremies, jubileumuitkeringen en doorbetaling bij langdurige ziekte.

De overige voorzieningen zijn voornamelijk gevormd voor risico's ten aanzien van productaansprakelijkheid.

De voorzieningen zijn grotendeels als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

35. Kortlopende schulden

	31-12-2013	31-12-2012
(x € 1.000,-)	€	€
Salarissen en vakantiegeld	15.083	13.057
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	41.391	35.103
Belastingen en premies sociale verzekeringen	13.984	6.902
Pensioenpremies	1.190	1.375
Vooruitontvangen researchbedragen	8.803	7.112
Aflossingsverplichtingen	20.000	0
Overige schulden en overlopende passiva	7.401	8.191
	107.852	71.740

36. Verbonden partijen

De transacties tussen de Stichting Sanquin Bloedvoorziening en de met haar verbonden partijen CAF-DCF, Sanquin Oy en Euroclone betreffen met name plasmafractionering die Sanquin en CAF-DCF voor elkaar uitvoeren. De prijzen die daarbij worden doorberekend zijn marktconform.

Amsterdam, 22 mei 2014

Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Raad van Bestuur

A. van Os

Drs. H.J.C. de Wit

Prof. Dr. R.A.W. van Lier

Raad van Toezicht

Prof.dr. F.C. Breedveld (voorzitter)

mw. drs. K.T.V. Bergstein

M.J.W. Bontje

Prof.dr. C.G. Figdor

Ir. A.K. Lahr

Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming

De Raad van Bestuur heeft besloten om het resultaat na belasting van € 16,9 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve.

Bij de afrekening van een Europese subsidie ten behoeve van Research is een positief ontwikkelingsverschil gerealiseerd van € 0,4 miljoen. De Raad van Bestuur heeft besloten dit verschil tussen researchuitgaven en verkregen middelen van € 0,4 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve research en te onttrekken aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT)

Op grond van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) wordt verantwoording afgelegd over de bezoldiging van de topfunctionarissen van Sanquin. Alleen de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht worden beschouwd als topfunctionaris in de zin van de WNT. In deze paragraaf zijn de gegevens met betrekking tot de leden en gewezen leden van de Raad van Bestuur opgenomen.

Bezoldiging leden Raad van Bestuur

	2013
Naam: A. van Os	
Functie: Voorzitter Raad van Bestuur	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	36 uur
Beloning	207.452
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	7.500
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	22.663
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	237.615

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: De arbeidsovereenkomst met de heer Van Os is eerder tot stand gekomen dan de inwerkingtreding van de WNT. De gemaakte contractuele afspraken worden gerespecteerd.

De overschrijding van de bezoldigingsnorm valt onder wettelijke overgangsregeling en is derhalve toegestaan op basis van de WNT.

	2013
Naam: H.J.C. de Wit	
Functie: Vice-voorzitter Raad van Bestuur	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	36 uur
Beloning	238.687
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	19.920
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	26.610
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	285.217

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: De arbeidsovereenkomst met de heer De Wit is eerder tot stand gekomen dan de inwerkingtreding van de WNT. De gemaakte contractuele afspraken worden gerespecteerd. De overschrijding van de bezoldigingsnorm valt onder wettelijke overgangsregeling en is derhalve toegestaan op basis van de WNT.

	2013
Naam: R.A.W. van Lier	
Functie: Lid Raad van Bestuur	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	36 uur
Beloning	200.773
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	12.500
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	22.011
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	235.284

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: De arbeidsovereenkomst met de heer Van Lier is eerder tot stand gekomen dan de inwerkingtreding van de WNT. De gemaakte contractuele afspraken worden gerespecteerd. De overschrijding van de bezoldigingsnorm valt onder wettelijke overgangsregeling en is derhalve toegestaan op basis van de WNT.

Bezoldiging gewezen lid Raad van Bestuur

2013

Naam: T.J.F. Buunen	
Functie: Gewezen voorzitter Raad van Bestuur	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	36 uur
Beloning	276.260
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	0
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	30.874
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	307.134

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: De arbeids-overeenkomst met de heer Buunen is eerder tot stand gekomen dan de inwerkingtreding van de WNT. De gemaakte contractuele afspraken worden gerespecteerd. De feitelijke uitdiensttreding van de heer Buunen is in maart 2014. Vanaf zijn terugtreden uit de Raad van Bestuur maakt hij gebruik van tijdens zijn dienstverband gespaard verlof en van de levensloopregeling. Hij maakt daarbij gebruik van de voor alle medewerkers van Sanquin geldende regelingen.

De overschrijding van de bezoldigingsnorm valt onder wettelijke overgangsregeling en is derhalve toegestaan op basis van de WNT.

Bezoldiging leden Raad van Toezicht

2013

Naam: F.C. Breedveld	
Functie: Lid/voorzitter Raad van Toezicht	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	n.v.t.
Beloning *	10.891
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	10.891
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.

* De vergoeding van de heer Breedveld wordt overgemaakt naar zijn werkgever.

2013

Naam: K.T.V. Bergstein	
Functie: Lid Raad van Toezicht	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	n.v.t.
Beloning *	0
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	0
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.

* In 2013 heeft mw. Bergstein afgezien van een vergoeding. In 2012 is de vergoeding van mw. Bergstein ter beschikking gesteld aan een goed doel.

2013

Naam: M.J.W. Bontje	
Functie: Lid Raad van Toezicht	
Duur van het dienstverband	1 juni t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	n.v.t.
Beloning *	4.235
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	4.235
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.

2013

Naam: C.G. Figdor	
Functie: Lid Raad van Toezicht	
Duur van het dienstverband	1 juli t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	n.v.t.
Beloning *	0
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	0
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.

* In 2013 heeft Figdor afgezien van een vergoeding.

2013

Naam: A.K. Lahr	
Functie: Lid Raad van Toezicht	
Duur van het dienstverband	1 juli t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	n.v.t.
Beloning	3.630
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	3.630
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.

2013

Naam: J.H. Schraven	
Functie: Voorzitter Raad van Toezicht	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 30 juni
Omvang van het dienstverband	n.v.t.
Beloning	7.260
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	7.260
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.

2013

Naam: B. Löwenberg	
Functie: Lid Raad van Toezicht	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 30 juni
Omvang van het dienstverband	n.v.t.
Beloning *	3.630
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	3.630
Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	n.v.t.

* De vergoeding van de heer Löwenberg wordt overgemaakt naar zijn werkgever.

Bezoldiging overige WNT-plichtige medewerkers

2013

Functie: Lid managementteam Concernstaf en-diensten / Bloedbank	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband	36 uur
Beloning	352.988
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	11.991
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	364.979

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: De medewerker heeft in 2013 in het kader van beëindiging van het langjarige dienstverband in relatie tot de reorganisatie van de Bloedbank-activiteiten een ontslagvergoeding ontvangen op basis van het sociaal plan.

2013

Functie: Lid managementteam Concernstaf en-diensten / Bloedbank	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 31 januari
Omvang van het dienstverband	36 uur
Beloning	353.000
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	1.181
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	354.181

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: De medewerker heeft in 2013 in het kader van beëindiging van het langjarige dienstverband in relatie tot de reorganisatie van de Bloedbank-activiteiten een ontslagvergoeding ontvangen op basis van het sociaal plan.

2013

Functie: Lid managementteam Concernstaf en-diensten / Bloedbank	
Duur van het dienstverband	1 januari t/m 30 november
Omvang van het dienstverband	36 uur
Beloning	485.109
Belastbare vaste en variabele kostenvergoedingen	
Sociale verzekeringspremies	
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	8.215
Totale bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	493.324

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: De medewerker heeft in 2013 in het kader van beëindiging van het langjarige dienstverband in relatie tot de reorganisatie van de Bloedbank-activiteiten een ontslagvergoeding ontvangen op basis van het sociaal plan.

Stichting Sanquin Bloedvoorziening herkent de door de Minister van BZK in zijn kamerbrief d.d. 27 februari 2014 onderkende uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen. In lijn met paragraaf 6 van de (gewijzigde) Beleidsregels toepassing WNT legt de stichting geen verantwoording af over externe niet-topfunctionarissen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Sanquin Bloedvoorziening te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2013 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

De Raad van Bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die WNT-eisen van financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte WNT-eisen van financiële rechtmatigheid en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sanquin Bloedvoorziening per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en de Beleidsregels toepassing WNT.

Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening 2013 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT van de Beleidsregels toepassing WNT.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 24 juni 2014

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

A.J.M. Loogman RA

